

BESLUITEN

VOOR: XXX

- verwerende partij -

hebbende als raadsman meester Alexander VAN BRABANT – VOX ADVOCATEN...

TEGEN: DE RECHTSKUNDIG ASSESSOR BIJ HET BEROEPSINSTITUUT VAN ERKENDE BOEKHOUDERS EN FISCALISTEN, waarvan de kantoren zijn gevestigd te 1050 BRUSSEL, Legrandlaan 45.

- eisende partij -

**NEDERLANDSTALIGE UITVOERENDE KAMER
BIJ HET BEROEPSINSTITUUT VAN ERKENDE BOEKHOUDERS EN FISCALISTEN
BIBF THANS IBA**

Gelet op de oproeping uitgaand van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer dd. 02.10.2014, waarbij conluant werd verzocht te verschijnen op **06.11.2014**.

Gelet op het navolgend schrijven van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer dd. 13.10.2014, waarbij de zitting werd uitgesteld naar **20.11.2014**.

Conluant bemerkt dat zij wordt vervolgd zonder dat er ooit enige klacht van enige klant of ex-klant lastens haar werd geformuleerd en dit in zijn meer dan 20 jarige carrière als boekhouder en in de 15 jaar sedert de oprichting van het BIBF in 1999!

INHOUD

I. INBREUKEN EN TEKORTKOMINGEN	3
II. FEITENRELAAS	3
III. IN RECHTE	6
A. GEEN INBREUK OP ARTIKEL 21 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER	6
1. <i>OMSCHRIJVING VAN DE INBREUK</i>	6
2. <i>GEEN INBREUK ARTIKEL 21 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER</i>	6
a) Miskenning rechten van verdediging – opschorting tot kennisname motieven Rechtskundig Assessor	6
b) Ontoelaatbaarheid van de vordering – erkenning BVBA XXXX FISCAAL KANTOOR met kennis van de cumul der mandaten	7
c) Geen inbreuk vermits art. 21 deontologie onverenigbaar is met het KB 30.09.2010	7
d) Buitentoeepassing verklaren artikel 21 Reglement van Plichtenleer, minstens stellen van prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie	9
(1) Schending artikel 49 e.v. VWEU	9
(a) Algemeen verbod	11
(b) Specifiek verbod	13
(c) Arbitrair verbod	14
(2) Schending Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG	14
(a) Situering Dienstenrichtlijn	14
(b) Schending artikel 25 van de Dienstenrichtlijn	15
(c) België (BIBF) dient minder beperkende maatregelen op te leggen	18
(d) Analoge Rechtspraak tegen cumulverbod a priori	23
(i) Europees Hof van Justitie: zaak Wouters	23
(ii) Hof van Cassatie: Orde Vlaamse Balies	24
(iii) Grondwettelijk Hof (Arbitragehof): Zaak TAMBUE	25
(iv) Hof van Justitie: Zaak Société fiduciaire nationale d'expertise comptable	26
(3) Strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel	26
(4) Strijdigheid met de vrijheid van ondernemen	27
(i) RvST nr. 47.486, 18 mei 1994	27
(ii) RvST nr. 43.795, 12 juli 1993	28
(5) Subsidiair: Prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie	28
e) Geen inbreuk – overal te lande treft men cumul aan!	31
f) In elk geval opschorting tot na afhandeling van de klacht bij het Europees Parlement en bij de Europese commissie.	32
g) Besluit – geen inbreuk	32
3. <i>VOLKOMEN ONDERGESCHIKT - VERSCHOONBARE DWALING, VERZACHTIGENDE OMSTANDIGHEDEN</i>	33
B. GEEN INBREUK OP ARTIKEL 4 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER	33
1. <i>OMSCHRIJVING VAN DE INBREUK</i>	33
2. <i>GEEN INBREUK WEGENS HET NIET LEVEREN VAN BOEKHOUDKUNDIGE DIENSTEN</i>	34
3. <i>GEEN INBREUK WEGENS HET NIET GEBRUIKEN VAN DE TITEL VAN BOEKHOUDER OF BOEKHOUDER-FISCALIST</i>	34
4. <i>GEEN INBREUK WEGENS AANPASSING</i>	35
C. UITERST SUBSIDIAIR	35

I. INBREUKEN EN TEKORTKOMINGEN

1. Naar aanleiding van het – zoveelste - onderzoek dat door de rechtskundig assessor van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer werd opgestart lastens conculant, wordt conculant thans volgende inbreuken en tekortkomingen ten laste gelegd:

I. Inbreuk op de in **artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer** opgenomen onverenigbaarheden door het aanhouden van een mandaat als (gedelegeerd) bestuurder/zaakvoerder in XXX , welke alle handelsactiviteiten verrichten;

II. Inbreuk op de in **artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer** opgenomen verplichtingen door sinds 9 juli 2013 als bestuurder van de XXX welke vennoot is van de XX, en als bestuurder van de XXX niet, conform het K.B. van 15 februari 2005 betreffende de uitoefening van het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouder-fiscalist in het kader van een rechtspersoon (B.S. 16 maart 2005), een aanvraag tot erkenning in te dienen voor de XX, welke volgens hun maatschappelijk doel boekhoudkundige activiteiten verrichten voor derden.

II. FEITENRELAAS

2. Conculant is enige aandeelhouder en zaakvoerder van XXX. Het fiscaal kantoor oefent boekhoudkundige activiteiten uit.

Naast XXX is conculant tevens zaakvoerder/bestuurder in andere vennootschappen. Al deze vennootschappen hebben echter, naast conculant, andere zaakvoerders (XXXX), die belast zijn met de dagelijkse leiding van die vennootschappen. De dagelijkse leiding van andere vennootschappen zijn in handen van derden en er is interne controle.

3. Conculant werd in **2006** tuchtrechtelijk vervolgd wegens schending van artikel 21 van het reglement van Plichtenleer door de cumulatie van boekhoudkundige activiteiten met ambachtelijke of handelsactiviteiten.

Het oud artikel 21 van het Reglement bepaalde:

"Het beroep van boekhouder BIB is onverenigbaar met elke ambachtelijke of handelsactiviteit, welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

De Kamers kunnen evenwel, op verzoek van een boekhouder BIBF, van deze bepaling afwijken voor zover de Raad zich in een algemene richtlijn over de opheffing van de onverenigbaarheid van een bepaalde ambachtelijke of handelsactiviteit met het beroep van boekhouder BIB heeft uitgesproken.

De Raad kan tevens algemene richtlijnen bepalen waarbij de onverenigbaarheden tijdelijk niet van toepassing zijn bij opvolging. Hij kan eveneens de termijnen vastleggen, waarbinnen een reeds bestaande ambachtelijke of handelsactiviteit na datum van inwerkingtreding van de voorschriften van plichtenleer, toegelaten blijft met het beroep van boekhouder BIB. Deze laatste periode dient minstens vijf jaar te bedragen.

De boekhouder BIB, die onder de door de Raad vastgestelde algemene uitzonderingsbepalingen valt, dient de Kamer hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen."

Conculant voerde aan in zijn besluiten dat artikel 21 van het Reglement van de Plichtenleer in strijd was met onder andere artikel 43 e.v. van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap van 25 maart 1957 (vrijheid van vestiging en vrij verkeer van diensten), gezien

een a priori en totaal verbod disproportioneel de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten beperkte en deze beperking niet gerechtvaardigd kon worden.

Concluant verzocht de Kamer bij twijfel een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie.

In de beslissing van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer dd. **27.07.2006**, daarna bevestigd door de Nederlandstalige Kamer van Beroep dd. **17.01.2007** (mits hervorming naar een beduidend minder zware sanctie) (stuk A/1), werd concluant toch veroordeeld voor een inbreuk van artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer wegens cumulatie van erkend boekhouder met de volgende activiteiten:

- Optreden als vast vertegenwoordiger XXX dat is ingeschreven op de lijst van verzekeringsmakelaars zoals die wordt bijgehouden door de commissie voor de Bank, - Financiering en Assurantiewezen onder nr X;
- Het mandaat van bestuurder aan te houden in XX, een handel in sportartikelen;
- Het mandaat van (gedelegeerd) bestuurder aan te houden in XXX met de activiteit van verzekeringsmakelaars en -agenten tot doel;
- Het mandaat van (gedelegeerd) bestuurder op te nemen van NV XX.

De tuchtsanctie werd opgelegd, zonder voorafgaande prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie.

4. In **2012** werd concluant opnieuw tuchtrechtelijk vervolgd voor een inbreuk op hetzelfde artikel 21 van het Reglement van de Plichtenleer, wegens cumulatie van boekhoudkundige activiteiten XXX met handelsactiviteiten door het aanhouden van een mandaat als (gedelegeerd) bestuurder/zaakvoerder XXX

Concluant voerde opnieuw aan dat artikel 21 van het Reglement in strijd was met artikel 49 e.v. EG-Verdrag (vrijheid van vestiging en vrij verkeer van diensten) en met de dienstenrichtlijn 2006/123 EEG, gezien het een onaanvaardbare en veel te ongenueanceerde beperking inhoudt op de vrijheid van vestiging en vrij verkeer van diensten, door te stipuleren dat het beroep van boekhouder BIB onverenigbaar is met elke ambachtelijke of handelsactiviteit, welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings – of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

Concluant zond bovendien een verzoekschrift naar de Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement met de vraag of het desbetreffende Reglement in overeenstemming is met het Europees Recht (stuk B/11). De commissie stelde in haar antwoord dd. **09.03.2012**:

"Overeenkomstig de rechtspraak en artikel 25 van de dienstenrichtlijn (2006/123/EG) (die moet zijn omgezet tegen 28 december 2009) is het aan de Belgische autoriteiten om hun wetgeving te evalueren ten einde na te gaan of het verbod op het uitoefenen van verschillende activiteiten voor boekhouders gerechtvaardigd is om dwingende redenen van algemeen belang en in verhouding is tot het doel.

In dit opzicht moet worden opgemerkt dat een totaal verbod op multidisciplinaire activiteiten voor erkende boekhouders en belastingsconsulenten in België des te beperkender en moeilijker verdedigbaar zal blijken daar het gaat om een totaal verbod. Een totaal verbod kan alleen erkend worden als het niet mogelijk is hetzelfde doel te bereiken met een ander, minder beperkend middel."

De Nederlandstalige Uitvoerende Kamer stelde inderdaad een schending vast van het Europees recht in haar beslissing dd. **25.04.2013** (stuk A/1bis):

"De Kamer is van oordeel dat het beroep van boekhouder-fiscalist niet per definitie onverenigbaar is met alle handels- en ambachtelijke activiteiten. Er zijn talrijke voorbeelden voorhanden waarin de uitoefening van een zogenaamd commercieel hoofd- of bijberoep denkbaar is, zonder dat de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van een boekhouder-fiscalist per definitie in het gedrang

komt en deze activiteit een kwaliteitsvolle dienstverlening in de weg staat. Een meer genuanceerd art. 21 van de deontologie dringt zich bijgevolg op om te voldoen aan de eisen van art. 25 van de Europese Dienstenrichtlijn. De Kamer moet dan ook besluiten dat art. 21 van de deontologische code in haar huidige algemene en brede reactie, in strijd is met art. 25 van de Europese Dienstenrichtlijn."

Concluant werd dan ook vrijgesproken.

5. Het BIBF paste vervolgens de deontologische regels aan, maar heeft toch een totaal verbod behouden voor meerdere activiteiten, **ondanks het feit dat de Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement van oordeel was dat een totaal verbod moeilijk verdedigbaar zou zijn.**

Het nieuwe artikel 21 van het Reglement van de Plichtenleer luidt:

"§1 Het beroep van extern boekhouder BIBF is onverenigbaar met elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

§2 Behoudens voor de activiteiten vermeld in §3 kunnen de Kamers op voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek van een externe boekhouder BIBF, van deze bepaling afwijken voor zover de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het lid niet in het gevaar kan gebracht worden en voor zover deze activiteit bijkomstig is. Deze beslissing is steeds herroepbaar door de kamers.

De Raad kan bovendien steeds via een algemene richtlijn afwijkingen voorzien voor bepaalde ambachtelijke, landbouw of handelsactiviteit andere dan deze vermeld in §3. De Raad kan tevens richtlijnen bepalen waarbij de onverenigbaarheden tijdelijk niet van toepassing zijn bij erfopvolging. De externe boekhouder BIBF, die onder de door de Raad vastgestelde richtlijnen valt, dient de kamer hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen.

§3 Volgende beroepsactiviteiten worden geacht steeds de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de externe boekhouder in het gedrang te brengen: de activiteiten van verzekeringsmakelaar of -agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is."

Er is dus opnieuw geen enkele afwijking mogelijk voor een cumulatie tussen de activiteit van erkend boekhouder en de activiteiten van verzekeringsmakelaar of -agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is. Het BIBF heeft haar algemeen, a priori verbod behouden voor elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit en laat zij enkel afwijkingen toe voor bepaalde activiteiten mits een voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek.

Het nieuwe Reglement werd bekrachtigd door een KB dd. **22.10.2013** (stuk B/1).

6. Op **18.04.2014** ontving concluant een aangetekend schrijven van de Rechtskundig assessor dat artikel 21 van het Reglement van de Plichtenleer aangepast is sinds de vrijspraak van de heer XX.

Concluant werd verzocht standpunt in te nemen over een mogelijke inbreuk op het artikel gezien hij via zijn vennootschappen zowel boekhoudkundige als verzekeringsactiviteiten uitoefent.

Concluant nam bij schrijven dd. **12.06.2014** een gemotiveerd standpunt in, waarin hij verschillende argumenten uiteen zette waarom hij niet vervolgd kon worden en aangaf dat het nieuwe reglement, met zijn totaal verbod, opnieuw in strijd is met de dienstenrichtlijn en de fundamentele beginselen van de Europese Unie (stuk A/2). Het BIBF liet dit schrijven onbeantwoord en nam geen enkel standpunt in

Ondanks een gemotiveerde weerlegging van de inbreuk, werd opnieuw een tucht procedure gestart tegen conluant (stuk A/2bis).

III. IN RECHTE

A. GEEN INBREUK OP ARTIKEL 21 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER

1. OMSCHRIJVING VAN DE INBREUK

7. Het BIBF houdt voor dat conluant een inbreuk heeft begaan op het artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer.

Voormeld artikel stelt:

“§1 Het beroep van extern boekhouder BIBF is onverenigbaar met elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

§2 Behoudens voor de activiteiten vermeld in §3 kunnen de Kamers op voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek van een externe boekhouder BIBF, van deze bepaling afwijken voor zover de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het lid niet in het gevaar kan gebracht worden en voor zover deze activiteit bijkomstig is. Deze beslissing is steeds herroepbaar door de kamers.

De Raad kan bovendien steeds via een algemene richtlijn afwijkingen voorzien voor bepaalde ambachtelijke, landbouw of handelsactiviteit andere dan deze vermeld in §3. De Raad kan tevens richtlijnen bepalen waarbij de onverenigbaarheden tijdelijk niet van toepassing zijn bij erfopvolging. De externe boekhouder BIBF, die onder de door de Raad vastgestelde richtlijnen valt, dient de kamer hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen.

§3 Volgende beroepsactiviteiten worden geacht steeds de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de externe boekhouder in het gedrang te brengen: de activiteiten van verzekeringsmakelaar of -agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is.”

2. GEEN INBREUK ARTIKEL 21 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER

8. Conluant kan niet worden veroordeeld voor een inbreuk op artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer.

a) Miskenning rechten van verdediging – opschorting tot kennisname motieven Rechtskundig Assessor

9. Conluant werd bij beschikking van de Nederlandse Uitvoerende Kamer dd. **25.04.2013** vrijgesproken voor de hem ten laste gelegde inbreuk op art. 21 van de Deontologie wegens de ongeldigheid van het deontologiereglement (stuk A/1bis).

10. Bij schrijven dd. **18.04.2014** laat Rechtskundig assessor weten dat het artikel werd aangepast, waardoor conluant opnieuw vervolgd zou kunnen worden en verzocht conluant een standpunt in te nemen.

Conluant nam bij schrijven dd. **12.06.2014** een gemotiveerd standpunt in, waarin hij verschillende argumenten uiteen zette waarom hij niet vervolgd kon worden en aangaf dat het

nieuwe reglement, met zijn totaal verbod, opnieuw in strijd is met de dienstenrichtlijn en de fundamentele beginselen van de Europese Unie (stuk A/2).

De rechtskundig assessor liet dit schrijven onbeantwoord en nam geen enkel standpunt in.

Niettegenstaande de schending van het nieuwe artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer met de Dienstenrichtlijn en artikel 49 e.v. VWEU wordt concludant drie maanden later, op **02.10.2014**, toch vervolgd.

Ondanks uitdrukkelijk verzoek standpunt in te nemen inzake de weerlegging van de motivatie, mocht concludant geen argumenten ontvangen van Rechtskundig assessor.

Concludant kan geen degelijk verweer voeren indien zij niet weet op basis van welke argumenten zij vervolgd wordt, te meer hij niet op de hoogte is van enige klacht, noch enige miskening van onafhankelijkheid of objectiviteit. Concludant wordt derhalve in zijn rechten van verdediging miskend.

Er dient vooreerst in concreto door de rechtskundig assessor schriftelijk gemotiveerd standpunt in te worden genomen op grond van wat concludant wordt vervolgd inzonder dat de deontologisch geschonden bepalingen in overeenstemming zijn met de regels van hogere rechtsorde.

Indien rechtskundig assessor overgaat tot het motiveren van de vervolging die enige inbreuk in concreto aantoon, verzoekt concludant een voorbehoud hierop te antwoorden.

Vervolgens zal concludant zijn verweer ontwikkelen op het feit dat concludant onterecht wordt gevisieerd, geen inbreuk heeft begaan, noch een klacht heeft ontvangen en de onverenigbaarheid van bestaande deontologische bepalingen met de regels van hogere rechtsorde.

b) *Ontoelaatbaarheid van de vordering – erkenning BVBA XXXX FISCAAL KANTOOR met kennis van de cumul der mandaten*

11. Middels aanvraag tot inschrijving van een rechtspersoon dd. 25.09.2006 (stuk A/3) heeft concludant duidelijk vermeld dat hij mandaten had in diverse andere vennootschappen, als daar XXX

Er werd enkel een bezwaar geuit inzake de aanwezigheid van XXX.

Nadat XXX de BVBA XXXX verliet, werd BVBA XXXX per 10.04.2008 erkend vennootschap (stuk A/4).

Indien met kennis van de diverse mandaten in hoofde van XXXX XXXX BVBA XXXX wordt erkend, kan thans niet meer ontvankelijk en toelaatbaar op het vlak van de cumul der mandaten enig verwijt geformuleerd worden.

Aldus is de vordering ontoelaatbaar, minstens ongegrond.

c) *Geen inbreuk vermits art. 21 deontologie onverenigbaar is met het KB 30.09.2010*

12. Het KB van 30.09.2009 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 15 februari 2005 betreffende de uitoefening van het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouder-fiscalist in het kader van een rechtspersoon is onverenigbaar met artikel 21 van de Plichtenleer (stuk B/12).

Een niet erkend boekhouder (niet beroepsbeoefenaar) kan thans onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder zijn van een rechtspersoon, die erkend is door het BIBF.

Art. 7 van het KB dd. 15.02.2005 stelt immers:

§ 1 De Kamer verleent op verzoek de titel van boekhouder of boekhouder-fiscalist aan:

1° elke burgerlijke professionele vennootschap of elke andere rechtspersoon zoals bedoeld in ¹[artikel 5, § 1, 2°], met rechtspersoonlijkheid opgericht naar Belgisch recht;

2° elke rechtspersoon, opgericht naar buitenlands recht, die in het buitenland een hoedanigheid heeft die als gelijkwaardig wordt erkend met die van boekhouder of boekhouder-fiscalist.

§ 2. De in § 1 bedoelde rechtspersonen moeten de in het artikel 49 van de wet opgesomde werkzaamheden, zo zij in België plaatsvinden, uitoefenen door of onder de effectieve leiding van ten minste één natuurlijke persoon die de hoedanigheid van boekhouder of boekhouder-fiscalist bezit.

Voor de werkzaamheden waarvan de uitoefening of de leiding hem wordt toevertrouwd, is deze boekhouder of boekhouder-fiscalist persoonlijk gebonden door de beroepstucht van het Instituut.

¹[De niet-beroepsbeoefenaars die als zaakvoerder, bestuurder, aandeelhouder/vennoot, zelfstandige mandataris of lid van het directiecomité deel uitmaken van deze rechtspersoon mogen geen zodanige inmenging hebben in de uitvoering van de beroepswerkzaamheden, voorzien bij artikel 49 van de wet, waardoor de onafhankelijkheid van de erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist, die namens de betrokken rechtspersoon de opdracht uitvoert, in het gedrang kan worden gebracht.

De niet-beroepsbeoefenaars mogen evenmin deze rechtspersoon verbinden of optreden namens deze rechtspersoon voor de beroepswerkzaamheden zoals voorzien bij artikel 49 van de wet.]¹

¹[§ 3 De Kamer kan de hoedanigheid van boekhouder of boekhouder-fiscalist van een rechtspersoon intrekken indien niet langer is voldaan aan de erkenningsvereisten van dit besluit of wanneer de betrouwbaarheid van de rechtspersoon in het gedrang is gebracht met name naar aanleiding van één van volgende elementen: faillissement, gerechtelijke ontbinding, strafrechtelijke veroordeling die in kracht van gewijsde is getreden.]¹

16 maart 2005

(1) Wetshistoriek

§ 1, enig lid, 1° gewijzigd bij art. 3, 1° KB 30 september 2009 (BS 21 december 2009 (ed. 1)).

§ 2 gewijzigd bij art. 3, 2° KB 30 september 2009 (BS 21 december 2009 (ed. 1)).

§ 3 ingevoegd bij art. 3, 3° KB 30 september 2009 (BS 21 december 2009 (ed. 1)).

A contrario, wordt nergens in de wet noch in de uitvoeringsbesluiten gesteld dat een erkend boekhouder natuurlijke persoon geen zaakvoerder dan wel geen aandeelhouder kan zijn van een vennootschap operationeel buiten de discipline van hetgeen een erkend boekhouder doet.

In de mate dat de deontologie, inzonder art. 21, wel dergelijke verbod zou invoeren of behouden, is zij in strijd met voormeld KB en haar wijzigingen, met de vrijheid van ondernemen gewaarborgd door het Wetboek Economisch recht, en zoals verder aangetoond met de hogere rechtsnormen, die nergens dergelijk abstract a priori verbod tolereren.

Gezien de deontologie hiërarchisch lager staat dan voormelde rechtsbronnen en ermee onverenigbaar is, dient zij buiten toepassing verklaard te worden.

Indien een erkend boekhoudkundige vennootschap kan bestaan uit beroepsbeoefenaars van andere activiteiten, moet een andere vennootschap eveneens kunnen bestaan uit een boekhoudkundige en andere personen. Wat een derde kan binnen een boekhoudkantoor, moet

een boekhouder immers ook kunnen binnen een derde vennootschap, evident mits de regels van belangenconflicten, beroepsgeheim, ... te respecteren "in concreto" – dus a posteriori te beoordelen, maar niet door te verbieden a priori, in abstracto en kan deze zich derhalve aan andere deontologische inbreuken schuldig maken. Dit wordt niet beweerd lastens de heer XXXX XXXX.

Er kan dus in rechte geen inbreuk worden weerhouden.

d) Buitentoeepassing verklaren artikel 21 Reglement van Plichtenleer, minstens stellen van prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie

13. Artikel 21 Reglement van Plichtenleer miskent zowel artikel 49 e.v. VWEU, als de bepalingen van de Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG (stukken B/2 en B/3).

Beide normen zijn van toepassing, wat uitdrukkelijk bepaald wordt in het handboek voor de implementatie van de Dienstenrichtlijn (stuk B/5):

De Dienstenrichtlijn is een flinke stap vooruit in het streven om zowel dienstverrichters als afnemers makkelijker gebruik te kunnen laten maken van de fundamentele vrijheden van de artikelen 43 en 49 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, te weten de vrijheid van vestiging en de vrije verrichting van grensoverschrijdende diensten. Om dit te bereiken, streeft de richtlijn naar vereenvoudiging van administratieve procedures, de opheffing van belemmeringen voor dienstenactiviteiten en naar vergroting van het wederzijdse vertrouwen tussen lidstaten onderling en van dienstverrichters en consumenten in de interne markt.

De richtlijn is van toepassing op een breed scala aan dienstenactiviteiten. De bepalingen van de richtlijn zijn grotendeels gebaseerd op de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie over de vrijheid van vestiging en het vrije verkeer van diensten, en vormen een aanvulling op de bestaande wetgeving van de Gemeenschap, die onverkort van toepassing blijft.

(1) Schending artikel 49 e.v. VWEU

14. De vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten, zoals neergelegd in de artikelen 49 en 56 van het **Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)**, zijn van essentieel belang voor de goede werking van de interne markt.

15. De verdragsbepalingen van vrije vestiging en vrije dienstverlening verzetten zich er tegen dat het beroep van boekhouder bij het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten onverenigbaar wordt gesteld met elke activiteit van verzekeringsmakelaar of –agent, vastgoedmakelaar (uitgezonderd syndicus), en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de FSMA vereist is.

Artikel 49 VWEU

In het kader van de volgende bepalingen zijn beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie op het grondgebied van een andere lidstaat verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd.

De vrijheid van vestiging omvat, behoudens de bepalingen van het hoofdstuk betreffende het kapitaal, de toegang tot werkzaamheden anders dan in loondienst en de uitoefening daarvan alsmede de oprichting en het beheer van ondernemingen, en met name van vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 48, overeenkomstig de bepalingen welke door de wetgeving van het land van vestiging voor de eigen onderdanen zijn vastgesteld.

16. De vrijheid van vestiging voor natuurlijke personen en ondernemingen bestaat in de mogelijkheid om de plaats te kiezen die het meest gunstig is voor de uitoefening van hun beroep of bedrijf. Een lidstaat die in zijn nationale wetgeving beperkingen invoert, doet hieraan afbreuk.

Zoals uit het artikel 49 VWEU kan worden afgeleid, komt het vestigingsrecht toe aan alle (rechts)personen van een lidstaat. Deze personen moeten, voor wat hun nationaliteit en economische activiteit betreft, nauw verbonden zijn met de Gemeenschap (R.H. LAUWRAARS & C.W.A. TIMMERMANS, *Europees recht in kort bestek*, Deventer, W.E.J. Tjeek, Willink, 1999, 221; H.v.J. 30 november 1995, C-55/94, Gebhard, *Jur. H.v.J.* 1995, I, 04156, r.o. 23.).

Artikel 56 VWEU

In het kader van de volgende bepalingen zijn de beperkingen op het vrij verrichten van diensten binnen de Unie verboden ten aanzien van de onderdanen der lidstaten die in een andere lidstaat zijn gevestigd dan dat, waarin degene is gevestigd te wiens behoefte de dienst wordt verricht.

Het Europees Parlement en de Raad kunnen, volgens de gewone wetgevingsprocedure, de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing verklaren ten gunste van de onderdanen van een derde staat die diensten verrichten en binnen de Unie zijn gevestigd.

Artikel 57 VWEU

In de zin van de Verdragen worden als diensten beschouwd de dienstverrichtingen welke gewoonlijk tegen vergoeding geschieden, voor zover de bepalingen, betreffende het vrije verkeer van goederen, kapitaal en personen op deze dienstverrichtingen niet van toepassing zijn.

De diensten omvatten met name werkzaamheden:

- a) van industriële aard,*
- b) van commerciële aard,*
- c) van het ambacht,*
- d) van de vrije beroepen.*

Onverminderd de bepalingen van het hoofdstuk betreffende het recht van vestiging, kan degene die de diensten verricht, daartoe zijn werkzaamheden tijdelijk uitoefenen in de lidstaat waar de dienst wordt verricht, onder dezelfde voorwaarden als die welke die staat aan zijn eigen onderdanen oplegt.

17. Het vrij verkeer van diensten vereist niet alleen de afschaffing van discriminatie op grond van nationaliteit, maar ook van iedere beperking die de werkzaamheden van de dienstverrichter die in een andere lidstaat is gevestigd en aldaar rechtmatig gelijksoortige diensten verricht, belemmert (H.v.J. c-76/90, Säger, *jur.* 1991, I-4221, § 12).

18. Het verbieden van de cumulatie tussen boekhouder bij het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten en elke activiteit van verzekeringsmakelaar of –agent, vastgoedmakelaar (uitgezonderd syndicus), en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de FSMA vereist is, zorgt voor een ongerechtvaardigde inbreuk op de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten en belemmert de groei van de interne markt. Zo kan boekhouder uit een andere lidstaat dergelijke diensten niet aanbieden in België, terwijl hij dit in andere lidstaten wel kan.

19. Een lidstaat mag zijn nationale wetgeving slechts beperken, mits te voldoen aan de rule – of – reason – exceptie (een proportionaliteitstoets) of op grond van redenen die verband houden met de volksgezondheid of de bescherming van de ontvangers van diensten.

Wat de rule – of – reason – exceptie betreft, formuleerde het Europees Hof van Justitie in het arrest Centros (H.v.J. 9 maart 1999, C-212/97, Centros, *H.v.J. Jur.* 1999, I, 01459) vier voorwaarden waaraan de nationale passende maatregelen, die de uitoefening van de in het

Verdrag gewaarborgde vrijheden kunnen belemmeren of minder aantrekkelijk maken, **cumulatief** moeten voldoen, om zo de proportionaliteitstoets te kunnen doorstaan.

"Ten eerste moeten zij zonder discriminatie worden toegepast.

Vervolgens moeten zij hun rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang.

Ook moeten zij noodzakelijk zijn om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen en ten slotte mogen ze niet verder gaan dan nodig ter bereiking van het doel"

(H.v.J. 9 maart 1999, C-212/97, Centros, *H.v.J. Jur.* 1999, I, 01459, r.o. 34; K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, *Europees recht in hoofdlijnen*, Antwerpen, MAKLU, 2003, r.o. 223-224; M. SIEMS, "Convergence, Competition, Centros and conflicts of law: European Company Law in the 21st century", *E.L. Review* 2002, 49; J.P. DEGUÉE, "Noot bij H.v.J. 9 maart 1999, C-212/97, Centros, *H.v.J. Jur.* 1999, I, 01459", *Rev. Prat. Soc.* 2000, 54; S.F.G. RAMMELOO, "Vrij verkeer van rechtspersonen in 'Europa' na Hof van Justitie EG *Centros*. Nieuwe prejudiciële procedures: IPR-zetellers verenigbaar met EG-verdrag?" – Noot onder C-212/97, 9 maart 1999, Centros, *NiPR.* 2000, 276).

20. In volgende paragrafen zal aangetoond worden dat artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer niet in overeenstemming is artikel 49 e.v. VWEU. In eerste instantie omdat er nog steeds een a priori en algemeen verbod bestaat op elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit, waarvan telkens een afwijking moet gevraagd worden en dit verder gaat dan noodzakelijk is, gezien er minder verre gaande maatregelen mogelijk zijn (zoals een a posteriori toetsing).

In tweede instantie, indien een algemeen verbod aanvaard zou worden, is de bepaling strijdig gezien art. 21 § 3 een totaal en in abstracto verbod inhoudt, waarvoor geen enkele afwijking mogelijk is voor de activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is en dit verbod compleet disproportioneel is.

(a) Algemeen verbod

21. Artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten stipuleert:

"§1 Het beroep van extern boekhouder BIBF is onverenigbaar met elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

§2 Behoudens voor de activiteiten vermeld in §3 kunnen de Kamers op voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek van een externe boekhouder BIBF, van deze bepaling afwijken voor zover de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het lid niet in het gevaar kan gebracht worden en voor zover deze activiteit bijkomstig is. Deze beslissing is steeds herroepbaar door de kamers.

De Raad kan bovendien steeds via een algemene richtlijn afwijkingen voorzien voor bepaalde ambachtelijke, landbouw of handelsactiviteit andere dan deze vermeld in §3. De Raad kan tevens richtlijnen bepalen waarbij de onverenigbaarheden tijdelijk niet van toepassing zijn bij erfopvolging. De externe boekhouder BIBF, die onder de door de Raad vastgestelde richtlijnen valt, dient de kamer hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen.

§3 Volgende beroepsactiviteiten worden geacht steeds de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de externe boekhouder in het gedrang te brengen: de activiteiten van verzekeringsmakelaar of

–agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) vereist is.”

22. Art. 21 §1 voert een algemeen, a priori verbod in. Enkel voor bepaalde activiteiten is een afwijking mogelijk, mits een voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek.

Art. 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten vormt een onaanvaardbare en veel te ongenueanceerde beperking op de vrijheid van vestiging en vrijheid van diensten, door te stipuleren dat het beroep van boekhouder BIB onverenigbaar is met elke ambachtelijke of handelsactiviteit, welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings – of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend.

23. Aan de hoger vermelde cumulatieve vier voorwaarden die een beperking op deze vrijheden toelaat, is niet voldaan, op zijn minst om navolgende argumenten:

- Art. 21 §1 van het Reglement van Plichtenleer vindt namelijk geen verantwoording in de dwingende redenen van algemeen belang.

Uit wat kan een dermate abstract geformuleerd verbod een dwingende reden van algemeen belang uitmaken?

Kan bv. een boekhouder geen meerderheidsparticipatie in ander ambachtelijk bedrijf nemen, dan wel er zaakvoerder van zijn?

De onafhankelijkheid komt niet in het gedrang “op zich”, indien een zelfstandig boekhouder een controleparticipatie aanhoudt in een andere onderneming dan wel een mandaat van bestuurder of zaakvoerder in die andere onderneming heeft.

Enkel indien de boekhouding van de betrokken andere onderneming gebeurt via de zelfstandig boekhouder, die ook bestuurder/vennoot is van de betrokken andere onderneming, *kan* de vraag rijzen naar een mogelijk belangenconflict en miskennis van de onafhankelijkheid.

Enkel een *in concreto* beoordeling alsdan met vaststelling van belangenconflicten en ongerijmdheden in concreto, *kan* mogelijk aanleiding geven tot een tuchtrechtelijke inbreuken en eventuele vervolging.

- Bij het toepassen van beperkende maatregelen mag men niet verder gaan dan nodig ter bereiking van het doel.

Art. 21 §1 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten heeft tot doel belangenvermenging te voorkomen en de onafhankelijkheid en waardigheid van het beroep van erkend boekhouder te waarborgen.

Het is echter vrij verregaand om a priori, zonder enige inbreuk, een verbod op te leggen voor het uitoefenen elke ambachtelijke, landbouw- en handelsactiviteit. Dergelijk algemeen verbod kan geen rechtvaardiging vinden, gezien er heel wat cumulaties mogelijk zijn waar geen miskennis is van belangenvermenging of de onafhankelijkheid en waardigheid van het beroep erkend boekhouder.

Het vrij verkeer van diensten en de vrijheid van vestiging vereisen dat alle belemmeringen afgeschaft worden tenzij ze strikt noodzakelijk zijn, zodat de interne

markt naar behoren kan functioneren. Het verbod in casu is klaarblijkelijk niet strikt noodzakelijk, gezien een a posteriori minder verregaand is, praktisch haalbaar is en dichter bij de economische realiteit aanleunt.

De bestaande verbodsbepaling is derhalve disproportioneel.

(b) Specifiek verbod

24. Art. 21 §3 bepaalt dat een cumulatie met meerdere beroeps categorieën nooit toegelaten is en er geen enkele afwijking mogelijk is. Ook in dit geval is er sprake van een ongerechtvaardigde beperking op het vrij verkeer van diensten en de vrijheid van vestiging.

De beperking voldoet immers ook niet aan de vier cumulatieve voorwaarden waarbij beperkingen zijn toegestaan, op zijn minst om navolgende argumenten:

- Art. 21 §3 van het Reglement van Plichtenleer vindt namelijk geen verantwoording in de dwingende redenen van algemeen belang, dit om de redenen hierboven aangehaald.
- Bij het toepassen van beperkende maatregelen mag men niet verder gaan dan nodig ter bereiking van het doel.

Het verbod in casu gaat wel degelijk verder dan nodig is ter bereiking van het doel. De bestaande verbodsbepaling is disproportioneel gezien men elke cumulatie onmogelijk maakt met activiteiten van verzekeringsmakelaar of -agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten, zonder enige mogelijkheid om af te wijken en in concreto met bestaande omstandigheden rekening te houden.

Door bv. het verbieden van een cumulatie van het beroep van erkend boekhouder enerzijds en een functie als bestuurder in een verzekeringsvennootschap anderzijds, gaat met er d'office vanuit dat er belangenvermenging is dan wel schending van de onafhankelijkheid, hetgeen een in abstracto – redenering is, die het vooropgestelde doel compleet voorbij schiet. De beperkende maatregelen zijn bijgevolg disproportioneel.

Zo is een "in concreto" beoordeling mogelijk, waarbij naar aanleiding van misbruiken een verbod kan worden opgelegd. Lastens de heer XXXX XXXX zijn er nooit enige klachten van misbruik neergelegd, noch is er enig risico op miskennis van zijn beroepsverplichtingen.

Niet in elke situatie waarbij een erkend boekhouder tevens de activiteit van vastgoedmakelaar, verzekeringsmakelaar, ... uitoefent is er immers sprake van misbruiken of aantasting van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

In casu is er geen sprake van belangenvermenging, noch van enig risico op miskennis onafhankelijkheid en waardigheid van het beroep erkend boekhouder. De heer XXXX XXXX (nummer) is immers enige aandeelhouder en zaakvoerder van BVBA XXXX (nummer), die de activiteit van erkend boekhouder uitoefent. De heer XXXX XXXX oefent zelf geen ambachtelijke noch handelsactiviteit uit. De dagelijkse leiding van andere vennootschappen zijn in handen van derden en er is interne controle.

De vennootschappen X, welke is ingeschreven bij FSMA onder het nummer x verrichten, volgens de assessor, allen handelsactiviteiten.

Deze handelsactiviteiten worden niet uitgeoefend door XXXX XXXX noch door BVBA XXX, maar wel door de betrokken vennootschappen.

Al deze vennootschappen hebben, naast de heer XXXX XXXX, andere zaakvoerders XX, die belast zijn met de dagelijkse leiding van die vennootschappen.

Er is derhalve in casu geen miskennis van de onafhankelijkheid, onpartijdigheid of belangenvermenging, nu de dagelijkse leiding van die vennootschappen niet in handen is van XXXX XXXX.

De Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement was reeds van oordeel dat een totaal verbod op multidisciplinaire activiteiten voor erkende boekhouders en belastingdeskundigen in België moeilijk verdedigbaar zou zijn, gezien een totaal verbod alleen erkend kan worden als het niet mogelijk is hetzelfde doel te bereiken met een ander, minder beperkend middel.

Het totaal verbod is derhalve niet gerechtvaardigd. Er moet een mogelijkheid tot afwijking in concreto aangeboden worden, zodat de deontologische bepalingen in overeenstemming zijn met de hogere rechtsnormen.

(c) Arbitrair verbod

25. De aangepaste deontologie verbiedt elke cumul van externe boekhouder met de activiteit van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent, vastgoedmakelaar (m.u.v. syndicus) en FSMA ingeschreven financiële dienstverlener.

Dit cumulverbod is evenwel volkomen arbitrair en derhalve niet afdwingbaar vermits, louter exemplatief, andere beroeps categorieën, die activiteiten uitoefenen volkomen gelieerd aan dit van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent en/of vastgoedmakelaar, zoals verzekeringsconsulent, vastgoed-expert, ... niet gevisieerd worden in het a priori onvereenigbare geachte cumulverbod. Misbruiken aldaar zijn even goed mogelijk.

Concluant heeft het raden naar de motivatie van dit discriminerend onderscheid. Met andere woorden, de aangepaste deontologie lijkt bijna geschreven om concluant te viseren, hetgeen evident niet aanvaardbaar is, te meer andere beroepsbeoefenaars (zie verder) jarenlang ongestoord hun cumulactiviteiten mogen uitoefenen.

Uw kamer zal arbitraire reglementering en de volkomen arbitraire toepassing die enkel concluant viseert, buiten toepassing verklaren en concluant ontlasten van elke verder vervolging.

(2) Schending Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG

(a) Situering Dienstenrichtlijn

26. De bepalingen uit het VWEU, zoals onder meer de vier vrijheden, hebben vooreerst rechtstreekse werking.

De verdragsartikelen vormen een rechtstreekse bron van rechten en plichten voor zowel lidstaten (en daarmee decentrale overheden) als burgers (HvJ 5 februari 1963, zaak 26/62, Jur. 1963, p. 8 (Van Gend & Loos). Bij een conflict met het nationale recht hebben de bepalingen uit het VWEU voorrang op het nationaal recht (HvJ 15 juli 1964, zaak 6/64 Jur. 1964, p. 1199 (Costa/Enel).

Richtlijnen zoals de Dienstenrichtlijn 2006/123/EG (stuk B/3) moeten worden omgezet in het nationale recht waarbij de lidstaat de vorm en middelen mag kiezen. Decentrale overheden komen met richtlijnen in aanraking omdat deze moeten worden omgezet in de nationale wetgeving. De Dienstenrichtlijn werd evenwel slechts gedeeltelijk omgezet in de Dienstenwet dd. 26.03.2010, inmiddels gewijzigd door Wet dd. 17.07.2013 houdende invoeging van Boek III "Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen", in het Wetboek van economisch recht en houdende invoeging van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht (stuk B/4).

Zoals de Dienstenwet evenwel zelf stelt, voert ze slechts gedeeltelijk de bepalingen in van de Dienstenrichtlijn. De bepalingen omtrent de uitoefening van multidisciplinaire activiteiten (artikel 25 Dienstenrichtlijn) worden niet opgenomen in de Dienstenwet. De Dienstenwet op zich wijzigt bovendien de bestaande wetgeving niet, en omvat enkel de principes die moeten worden gerespecteerd opdat de Belgische wetgeving conform zou kunnen worden aangepast.

Niettemin zijn de in de Dienstenrichtlijn opgelegde regels van toepassing. Artikel 44 van de Dienstenrichtlijn stelt dat de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen dienden te ondernemen om vóór 28 december 2009 aan de Richtlijn te voldoen. Na voormelde datum hebben de bepalingen opgenomen in de Dienstenrichtlijn rechtstreekse werking.

Het besluit dd. 25.04.2013 van de Uitvoerende Kamer stipuleert bovendien uitdrukkelijk dat "een particulier zich op artikel 25 Dienstenrichtlijn kan beroepen in een tuchtprocedure voor de Uitvoerende Kamer", nadat de Kamer had gesteld dat de Dienstenrichtlijn rechtstreekse werking heeft (stuk A/1bis).

(b) Schending artikel 25 van de Dienstenrichtlijn

27. Artikel 25 Dienstenrichtlijn stipuleert:

"De lidstaten zien erop toe dat op dienstverrichters geen eisen van toepassing zijn die hen ertoe verplichten uitsluitend een bepaalde specifieke activiteit uit te oefenen of die het gezamenlijk of in partnerschap uitoefenen van verschillende activiteiten beperken.

Dergelijke eisen kunnen echter wel aan de volgende dienstverrichters worden opgelegd:

a) beoefenaren van gereguleerde beroepen, voor zover dergelijke eisen gerechtvaardigd zijn om naleving van de beroeps- en gedragsregels, die naar gelang van de specifieke kenmerken van elke beroep verschillen, te waarborgen en voor zover zij nodig zijn om hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen;

....

In het in artikel 39, lid 1, bedoelde verslag vermelden de lidstaten aan welke dienstverrichters eisen als bedoeld in lid 1 van onderhavig artikel zijn gesteld, wat deze eisen inhouden en waarom ze volgens hen gerechtvaardigd zijn."

Het artikel 39 van de Dienstenrichtlijn schrijft voor dat de lidstaten een verslag dienden op te stellen met de eisen waarvoor de richtlijn geen verbod instelde, maar waarvoor de lidstaten over een zekere mate van autonomie beschikten, zoals onder meer de multidisciplinaire activiteiten zoals verwoord in artikel 25 van de Dienstenrichtlijn.

28. Met artikel 25 van de Dienstenrichtlijn wordt beoogd om eisen die het gezamenlijk of in partnerschap uitoefenen van verschillende activiteiten beperken, op te heffen wanneer dergelijke

bepkeringen ongerechtvaardigd zijn, en er tegelijkertijd op toe te zien dat belangenconflicten en onverenigbaarheden van belangen worden voorkomen en dat de voor bepaalde dienstenactiviteiten vereiste onpartijdigheid en onafhankelijkheid wordt gewaarborgd.

Artikel 25 is op dergelijke eisen van toepassing, ongeacht of zij zijn opgenomen in nationale wetgeving of in regels van beroepsorden of andere beroepsverenigingen of organisaties.

De regels van beroepsorden of collectieve regels van beroepsverenigingen of andere beroepsorganisaties die bij de uitoefening van hun juridische bevoegdheid worden vastgesteld vormen een eis en moeten worden geëvalueerd wanneer zij een dienstenactiviteit reglementeren of daarop van invloed zijn (arrest van 12 december 1974, Walrave, zaak 36/74, punten 17, 23 en 24); arrest van 14 juli 1976, Donà, zaak 13/76, punten 17 en 18; arrest van 15 december 1995, Bosman, zaak C-415/93, punten 83 en 84; arrest van 19 februari 2002, Wouters, C-309/99, punt 120).

29. Artikel 25 verplicht lidstaten tot intrekking van eisen die dienstverrichters verbieden om meerdere specifieke activiteiten uit te oefenen, evenals eisen die het gezamenlijk of in partnerschap uitoefenen van verschillende activiteiten verbieden.

Artikel 25 geeft evenwel voorwaarden waaronder dergelijke beperkingen kunnen worden gehandhaafd voor onder meer gereguleerde beroepen.

Bepkeringen aan multidisciplinaire activiteiten zijn enkel gerechtvaardigd wanneer zij **noodzakelijk** zijn om de naleving te waarborgen van de regels voor beroepsethiek en –gedrag, die kunnen verschillen naar gelang van de specifieke aard van elk beroep én bovendien de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van gereguleerde beroepen zouden aantasten.

Er moet enkel voor gezorgd worden dat belangenconflicten worden voorkomen en dat de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid wordt gewaarborgd. De regels voor beroepsethiek en –gedrag zijn verenigbaar voor verschillende activiteiten onderling.

De Lidstaten dienden hun wetgeving door te lichten om bestaande beperkingen te inventariseren en te beoordelen of zij op grond van artikel 25 gerechtvaardigd zijn.

Lidstaten dienden na te gaan INDIEN de onafhankelijkheid en onpartijdigheid wordt aangetast, of er geen **minder beperkende middelen** bestaan om bijvoorbeeld de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de dienstverrichters of de naleving van regels voor beroepsethiek en –gedrag te waarborgen. Met name moeten lidstaten beoordelen of bestaande verboden op multidisciplinaire partnerschappen van twee gereguleerde beroepen niet zouden kunnen worden vervangen door minder beperkende middelen – bijvoorbeeld door het waarborgen van de onafhankelijke uitoefening van de twee activiteiten door specifieke regels voor de interne organisatie en voor gedrag. (zie Handboek voor implementatie van de dienstenrichtlijn)(stuk E/5). Artikel 25 is dus ingevoegd om elke beperking weg te werken, tenzij zij strikt noodzakelijk zijn. Hierboven is reeds aangetoond dat de bestaande beperkingen op multidisciplinaire activiteiten veel verder gaan dan noodzakelijk en derhalve disproportioneel zijn.

30. Conform artikel 39 van de Dienstenrichtlijn dienden de lidstaten bij de Commissie een verslag in te dienen met de resultaten van hun doorlichting, waarna een wederzijdse beoordeling is voorzien. De lidstaten dienden hun bestaande wetgeving te toetsen aan de richtlijn en de desbetreffende **ongerechtvaardigde of onevenredige maatregelen wijzigen of afschaffen**.

Nadat de lidstaten de relevante eisen hadden geïnventariseerd dienden zij per geval beoordelen of die voldoen aan de criteria van de respectieve artikelen van de richtlijn, en ze zo nodig afschaffen of vervangen door minder beperkende maatregelen.

De lidstaten dienden uiterlijk op 28 december 2009 verslag uit te brengen over de doorlichting van hun nationale wetgeving, waarbij elke lidstaat diende op te merken welke eisen zij wilde handhaven en dit onderbouwen aan de hand van de criteria van onder meer artikel 25 van de Dienstenrichtlijn.

31. Het syntheserapport van België maakt duidelijk welke veranderingen de Belgische wetgeving heeft ondergaan (stuk B/6).

Wat betreft de beperkingen op multidisciplinaire activiteiten (artikel 25 Dienstenrichtlijn) stelt het verslag:

"Such restrictions exist with respect to the exercise of the certain professions, for example for architects, accountants and tax advisors, veterinarians and automobile experts."

Vrij vertaald:

"Dergelijke beperkingen bestaan met betrekking tot de uitoefening van bepaalde beroepen, bijvoorbeeld voor architecten, accountants en belastingadviseurs, dierenartsen en auto-deskundigen."

Uit het verslag van de Europese Commissie dd. 27.01.2011 blijkt dat in België 21 eisen werden opgelegd voor het beperken van multidisciplinaire activiteiten, waarvan onder meer voor de beroepsgroep "accountants" (stuk B/7).

Wat betreft de accountants en belastingadviseurs wordt verwezen naar de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

Zoals de Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement in haar mededeling dd. 01.06.2007 reeds stelde, is het aan de Belgische autoriteiten om hun wetgeving te evalueren ten einde na te gaan of het verbod op het uitoefenen van verschillende activiteiten voor boekhouders gerechtvaardigd is om dwingende redenen van algemeen belang en in verhouding staat tot het doel.

Als de Belgische overheid na het evaluatieproces besluit dat de beperking niet noodzakelijk is of niet in verhouding tot het doel staat, dienden de beperkingen van de Belgische wetgeving te worden afgeschaft. Als de Belgische overheid daarentegen van mening was dat de bepalingen gerechtvaardigd en proportioneel zijn, diende ze de inhoud van deze eisen en de reden waarom ze gerechtvaardigd zijn, uiteen te zetten in het wederzijds verslag van de beoordeling zoals bedoeld in artikel 39 van de Dienstenrichtlijn.

De Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement was reeds van oordeel dat een totaal verbod op multidisciplinaire activiteiten voor erkende boekhouders en belastingdeskundigen in België moeilijk verdedigbaar zou zijn, gezien een totaal verbod alleen erkend kan worden als het niet mogelijk is hetzelfde doel te bereiken met een ander, minder beperkend middel (stuk B/11).

32. Het BIBF heeft de deontologische regels weliswaar aangepast, maar heeft toch een totaal verbod behouden voor meerdere activiteiten, ondanks de Commissie Verzoekschriften van het Europees Parlement van oordeel was dat een totaal verbod moeilijk verdedigbaar zou zijn.

Er is geen enkele afwijking mogelijk voor een cumulatie tussen de activiteit van erkend boekhouder en de activiteiten van verzekeringsmakelaar of -agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten

(FSMA) vereist is. Bovendien heeft het BIBF haar algemeen, a priori verbod behouden voor elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit en laat zij enkel afwijkingen toe voor bepaalde activiteiten mits een voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek.

Daar artikel 25 van de Dienstenrichtlijn stelt dat er op dienstverrichters geen eisen van toepassing mogen zijn die hen er toe verplichten uitsluitend een bepaalde specifieke activiteit uit te oefenen of die het gezamenlijk of in partnerschap uitoefenen van verschillende activiteiten beperken, zover deze eisen niet gerechtvaardigd zijn om naleving van de beroeps- en gedragsregels te waarborgen en voor zover zij niet nodig zijn om hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen, en de Belgische overheid nalaat de redenen waarom dit totaal verbod gerechtvaardigd en proportioneel is in een wederzijds verslag dient geoordeeld te worden dat deze bepalingen onwettig zijn, zodat ze bij de beoordeling voor de Uw kamer buitentoepassing verklaard dienen te worden in toepassing van artikel 159 G.W.

(c) België (BIBF) dient minder beperkende maatregelen op te leggen

33. De beperkingen aan multidisciplinaire activiteiten van boekhouder kunnen niet gerechtvaardigd worden, gezien een a priori en totaal verbod compleet disproportioneel is.

34. Er zijn verschillende lidstaten die de beperkingen op het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten hebben afgezwakt of zelfs afgeschaft.

Zo heeft Cyprus de vereiste dat een vastgoedmakelaar enkel vastgoedactiviteiten kon uitoefenen ingetrokken. Tevens werd in Cyprus het verbod om als aannemer multidisciplinaire activiteiten uit te oefenen afgezwakt. In Frankrijk werd de regel dat een veilingmeester enkel dat beroep kon uitoefenen, gewijzigd. Tot slot heeft ook Polen de verplichting van onder meer advocaten, juridische adviseurs en belastingadviseurs om zich uitsluitend te beperken tot dergelijke activiteit afgezwakt in uitvoering van de Dienstenrichtlijn. Hierdoor werd het voor beoefenaars van dergelijke beroepen toegelaten om multidisciplinaire activiteiten uit te voeren.

35. Daarnaast zijn in sommige gevallen de beperkingen in welbepaalde specifieke situaties van toepassing en niet in het algemeen. In Duitsland kunnen inspecteurs en inspectie-ingenieurs niet toegelaten worden als expert te fungeren in projecten waar ze eerste betrokken waren bij het opstellen of uitvoeren van de plannen. In Bulgarije kan dezelfde persoon in een specifieke zaak niet optreden als architect of ingenieur en aannemer.

Uit het voorgaande blijkt dat deze lidstaten hun beperkingen grotendeels hebben afgeschaft ofwel beperkingen hebben opgelegd die gerechtvaardigd en proportioneel zijn. Wat verplicht is gezien de minst verstrekkende regel moet worden toegepast.

36. In tegenstelling met het voorgaande, is er in België **nog steeds een algemeen verbod voor boekhouders en belastingdeskundigen om multidisciplinaire activiteiten uit te oefenen.** De regel dat het beroep van boekhouder BIBF onverenigbaar is met ELKE ambachtelijke of handelsactiviteit welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zelfstandige wordt uitgeoefend en enkel een afwijking mogelijk is door voorafgaandelijk en schriftelijk verzoek, is niet noodzakelijk en staat niet in verhouding tot haar doel.

Alsook is de regel dat **geen enkele afwijking mogelijk is voor het verbod van cumulatie** met de activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, niet noodzakelijk en staat het ook niet in verhouding tot haar doel.

Als de Belgische overheid van oordeel is dat deze bepalingen gerechtvaardigd en proportioneel zijn, dienden ze, conform de Dienstenrichtlijn, de inhoud van deze eisen en de reden waarom ze gerechtvaardigd zijn uiteenzetten in een wederzijds verslag, wat tot op heden nog niet gebeurd is.

37. De Europese Commissie stelde in haar verslag dd. 27.01.2011 dat er vragen rijzen of het niet zou volstaan dat er een algemene regel is die stelt dat verschillende activiteiten mogen worden uitgeoefend zolang er geen risico is voor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de dienstverstreker (stuk B/7). Verschillende lidstaten stellen dat de beroepsregels op zich zouden moeten volstaan om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid te verzekeren.

Elke schending van deze regels zou kunnen gesanctioneerd worden **na** het begaan van de overtreding. Zoals reeds hoger gesteld, zou een in concreto-beoordeling moeten worden doorgevoerd.

Het is immers zo dat de onafhankelijkheid of onpartijdigheid niet in elk geval van uitoefening van multidisciplinaire activiteiten van verzekeringsmaatschappij, ... wordt geschonden, laat staan elke andere activiteit. Dit a priori verbod is overdreven in elk opzicht en kan met veel minder verstrekende maatregelen, wat de interne markt (doel van dienstenrichtlijn) ten goede komt.

Ook de Nederlandstalige Kamer van Beroep bij het BIBF stipuleerde in een eerdere zaak die werd aangespannen ten aanzien van conluant (zaak met nummer X) in haar beslissing dd. 17.01.2007:

"Overwegende dat het voeren van handels of ambachtelijk activiteiten door boekhouders of boekhouders-fiscalisten noodzakelijkerwijze de onafhankelijkheid, onpartijdigheid van de beroepsbeoefenaar kunnen aantasten en een ernstige bedreiging kunnen vormen voor de discretieplicht en het beroepsgeheim dat door hun dient gerespecteerd worden en dat onder gelet op het feit dat de boekhouder door zijn opdracht een gedetailleerde kennis verwerft van de cijfermatige gezondheidstoestand van zijn cliënten."(eigen onderlijning)

Het gegeven dat het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten de onafhankelijkheid of onpartijdigheid KAN uitoefenen is niet voldoende om een algemeen en a priori verbod te verantwoorden.

Het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten levert bijgevolg niet in se een schending van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid op, zodat het geenszins noodzakelijk is om a priori en in abstracto verbod op te leggen.

Uit het voorgaande blijkt dat hetzelfde doel kan bereikt worden met minder beperkende middelen.

38. Het is inderdaad perfect mogelijk het nagestreefde doel te realiseren, zonder kennelijk onevenredige beperkingen op te leggen, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het (Belgisch) Reglement van Plichtenleer voor vastgoedmakelaars evenals uit de (Nederlandse) gedragsreglementering van de Nederlandse Orde van Accountants- en Administratieconsulenten

(1) Het Beroepsinstituut voor vastgoedmakelaars bijvoorbeeld, regelt in haar Reglement van Plichtenleer, dd. 17.12.2006 (B.S. 18.10.2006), de onverenigbaarheden als volgt (stuk B/8):

HOOFDSTUK XIII. - Belangenconflicten - Onverenigbaarheden Welvoeglijkheid.

Art. 38. De vastgoedmakelaar moet elk belangenconflict vermijden. Terzake zal hij de potentiële opdrachtgever er duidelijk op wijzen dat hij tussenkomt als vastgoedmakelaar dan wel in een andere hoedanigheid en is hij er toe gehouden de opdrachtgever te informeren van elke situatie

waar de eventuele medecontractant van deze laatste een persoon is waarmee hij een morele, familiale of juridische band heeft.

Art. 39. Onverminderd de in de wet voorziene gevallen, is het een vastgoedmakelaar, die binnen het Instituut een rechtsprekende, een onderzoeks- of een adviserende functie uitoefent, verboden op gelijk welke wijze eender welke informatie aan derden te onthullen die toelaat personen die betrokken zijn bij de hem toevertrouwde dossiers te identificeren.

Hij mag, noch voor persoonlijke, noch voor beroepsdoeleinden, gebruik maken van de bevoorrechte informatie waarover hij beschikt naar aanleiding van deze functie. Dit verbod geldt tot het verstrijken van een periode van twee jaar na het definitieve einde van de uitoefening van deze functie.

Onder bevoorrechte informatie wordt verstaan alle, naar aanleiding van de uitoefening van deze functie, informatie rechtstreeks gehaald uit de betreffende dossiers, en die niet op andere wijze had kunnen bekomen worden.

Bij het Beroepsinstituut voor vastgoedmakelaars zal derhalve een in concreto beoordeling gebeuren.

(2) De "oude" gedragsreglementering van de Nederlandse Orde van Accountants- en Administratieconsulenten bepaalde in haar artikel 27 van de Verordening op de Gedrags- en Beroepsregels voor Accountants- Administratieconsulenten, de onverenigbaarheden als volgt:

"De Accountant-Administratieconsulent die pleegt op te treden als openbaar accountant, mag generlei functie vervullen die geacht kan worden de onpartijdigheid van zijn oordeel of van het oordeel van degene met wie hij onder gemeenschappelijke naam optreedt, dan wel zijn onafhankelijkheid of de onafhankelijkheid van degene met wie hij onder gemeenschappelijke naam optreedt, in gevaar te brengen.

De Accountant-Administratieconsulent die tevens in een andere functie dan die van openbaar accountant optreedt, is gehouden zijn uitingen in die andere functie zodanig in te richten dat voor dat voor ieder duidelijk is dat deze niet in de openbare accountantsfunctie zijn gedaan"

De oude gedragsreglementering is opgeheven en in **de "nieuwe" Verordening gedrags- en beroepsregels accountants** door de Nederlandse Beroepsinstantie van Accountant; zijn minder verregaande bepalingen opgenomen (stuk B/9):

Teneinde invulling te geven aan zijn verantwoordelijkheid als accountant om te handelen in het algemeen belang, houdt de accountant zich aan de volgende fundamentele beginselen: (Zie Art. T2)

- a. professionaliteit;*
- b. integriteit;*
- c. objectiviteit;*
- d. vakbekwaamheid en zorgvuldigheid; en*
- e. betrouwbaarheid.*

Artikel 4

De accountant onthoudt zich van elk handelen of nalaten waarvan hij weet of behoort te weten dat dit het accountantsberoep in diskrediet brengt of kan brengen. (Zie Art. T4 en T4 en T5)

Artikel 11

De accountant laat zich bij zijn afwegingen niet ongepast beïnvloeden. (Zie Art. T11)

In Nederland wordt dus het beroep van boekhouder beperkt, in die zin dat men geen activiteiten mag verrichten die de waardigheid en de onafhankelijkheid van het beroep in het gedrang brengen.

Om de beperking op te leggen, geeft men evenwel geen limitatieve opsomming van welke activiteiten een boekhouder al dan niet mag uitoefenen, en legt men derhalve geen onverenigbaarheden in abstracto op. De rechter/tuchtcommissie zal, indien er sprake is van miskenning van de fundamentele beginselen, de schending van de gedrags- en beroepsregels in concreto kunnen en moeten beoordelen.

Het is niet aanvaardbaar dat een Belgisch erkend boekhouder, zich zou moeten houden aan zijn Reglement van Plichtenleer met zijn in abstracto onverenigbaarheden, terwijl een Nederlands erkend boekhouder, zich enkel zou moeten houden aan zijn deontologie met zijn in concreto onverenigbaarheden.

Er is ten andere aan concludant geen enkele klacht gekend waarbij besloten zou kunnen worden tot belangenvermenging of miskenning van de onafhankelijkheid noch bevat het administratief tuchtdossier ter zake ook maar enig stuk of verwijzing in die zin.

Ook de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer oordeelt in haar uitspraak dd. 26.04.2014 dat er "talrijke voorbeelden voorhanden zijn waarin de uitoefening van een zogenaamd commercieel hoofd- of bijberoep denkbaar is, zonder dat de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van een boekhouder-fiscalist per definitie in het gedrang komt en deze activiteit een kwaliteitsvolle dienstverlening in de weg staat. Een meer genuanceerd art. 21 van de deontologie dringt zich op om te voldoen aan de eisen van art. 25 van de Europese Dienstenrichtlijn. De Kamer moet dan ook besluiten dat art. 21 van de deontologische code in haar huidige algemene en brede redactie, in strijd is met art. 25 van de Europese Dienstenrichtlijn."

Toch heeft het BIBF opnieuw gekozen voor dergelijke algemene en brede redactie van de deontologische code.

39. Als men kijkt naar **de deontologie van advocaten**, een beroep die zeer streng, dan niet samen met notarissen het strengst wordt gereguleerd, kent zelf geen zo'n verregaande onverenigbaarheden (stuk B/10).

Een advocaat heeft als specifiek kenmerk zijn sterke onafhankelijkheid en streng beroepsgeheim. Deze kenmerken vragen om strikte deontologische regels.

Toch blijkt uit de deontologische code dat men steeds ruimte maakt voor een in concreto beoordeling en men zelf bij het beroep van een advocaat geen gebruik maakt van een a priori, absoluut verbod.

Dit toont des te meer aan dat het bestaande verbod in art. 21 Plichtenleer onevenredig is.

Afdeling I.2.5 Onverenigbaarheden

Art. I.2.5.1

De uitoefening van het beroep van advocaat is onverenigbaar met elke activiteit die de kernwaarden van de advocatuur en het publieke vertrouwen in de advocatuur in het gedrang kan brengen. De onverenigbaarheden of verboden in dit hoofdstuk betreffen niet alleen de advocaat maar ook de advocaten die in een groepering of associatie met hem werken, zijn medewerkers en/of stagiairs.

Art. I.2.5.2

Advocaten die lid zijn van de uitvoerende macht (een federale, gewestelijke, gemeenschaps-, provinciale of gemeentelijke overheid) mogen niet pleiten of optreden in zaken in het belang van of tegen de overheid waar zij verkozen of benoemd zijn. Dat mag niet tijdens hun mandaat of benoeming. Dat mag ook niet tijdens een periode van twee jaren na het einde van hun mandaat of benoeming, behoudens de voorafgaande toestemming van de stafhouder. Na het einde van hun mandaat of benoeming, mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. I.2.5.3

Advocaten die een of meerdere departementen van een wetgevende of uitvoerende macht leiden of optreden als medewerker van zo'n leidinggevende persoon, onder welke benaming ook, mogen niet pleiten of optreden in zaken die onder de bevoegdheid van het departement vallen waardoor zij benoemd of aangesteld zijn. Dat mag niet tijdens hun ambt. Dat mag ook niet tijdens een periode van twee jaren na het einde van hun ambt, behoudens de voorafgaande toestemming van de stafhouder. Na het einde van hun ambt mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. I.2.5.4

In de gevallen bedoeld in artikel I.2.5.2 en I.2.5.3:

- meldt de advocaat voorafgaand en schriftelijk aan de stafhouder dat hij het mandaat of de benoeming heeft aanvaard en verstrekt hij de nodige inlichtingen over de wijze waarop zijn kantoor of zijn zaken in het kantoor waartoe hij behoort, beheerd zal/zullen worden; - mogen de stukken en de correspondentie van het kantoor waartoe de advocaat behoort, zoals voorheen zijn naam blijven vermelden, behalve voor advocaten die een mandaat van regeringslid aanvaardden. Behalve in zaken waar het de advocaat wel is toegelaten op te treden, ondertekent de betrokken advocaat de briefwisseling niet. De plaatsvervanger ondertekent dan de briefwisseling zonder vermelding van de naam van de betrokken advocaat.

Art. I.2.5.5

a) Onverminderd de bevoegdheid van de stafhouder om hiervan af te wijken, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk niet toepasselijk op arbiters, bemiddelaars of gerechtelijk mandatarissen.

b) De advocaat kan een bestuursopdracht of een opdracht van vereffenaar in rechtspersonen aanvaarden.

c) De advocaat kan een opdracht uitoefenen die het dagelijks bestuur omvat, alleen in professionele vennootschappen (vennootschappen die de uitoefening van het beroep van advocaat als doel hebben) of in rechtspersonen m.b.t. zijn patrimonium of zijn aandelen in een familiaal patrimonium (patrimoniumvennootschappen).

d) De advocaat stelt de stafhouder schriftelijk in kennis van zijn voornemen om het aanbod of voorstel van een mandaat als hierboven vermeld te aanvaarden en deelt hem gelijktijdig een exemplaar mee van de statuten en eventueel het huishoudelijk reglement. Hij voegt daarbij de identiteit van de personen of rechtspersonen die deel uitmaken van het orgaan van bestuur en het orgaan van toezicht alsook van de aandeelhoudersstructuur en in deelgerechtigdheid en verstrekt alle bijkomende informatie die hem door de stafhouder wordt gevraagd.

e) De advocaat brengt de stafhouder op de hoogte van wijzigingen indien zij rechtstreeks of onrechtstreeks invloed hebben op de uitoefening van het mandaat in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk en van deze Codex in het algemeen.

f) De advocaat mag het mandaat slechts aanvaarden nadat de stafhouder hem meedeelt dat er is voldaan aan bovenstaande informatieplicht.

Art. I.2.5.6

De advocaat mag een rechtspersoon, die niet zijn professionele vennootschap of patrimoniumvennootschap is, waarvoor hij een mandaat uitoefent, voor de rechtbanken of scheidsrechters vertegenwoordigen. Dat mag hij niet wanneer hij persoonlijk in de zaak betrokken is of kan zijn en/of de eerbaarheid of de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur in gevaar dreigt te komen.

Art. I.2.5.7

De advocaat-assessor van de afdeling wetgeving van de Raad van State en zijn kantoorgenoten die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, mogen pleiten voor de afdeling bestuursrechtspraak.

(d) Analoge Rechtspraak tegen cumulverbod a priori

(i) Europees Hof van Justitie: zaak Wouters

40. De Nederlandstalige Kamer van Beroep bij het BIBF verwees in haar beslissing dd. 17.01.2007 in de zaak met nummer X naar de zaak WOUTERS van het Hof van Justitie (zaak C-309/99) teneinde de door het Reglement van Plichtenleer opgelegde onverenigbaarheidsregels te verantwoorden. (stuk C/1)

Uit de zaak WOUTERS blijkt evenwel enkel dat een advocaat zijn cliënt niet langer onafhankelijk en met inachtneming van een strikt beroepsgeheim kan adviseren en verdedigen, indien hij deel uitmaakt van een structuur die mede tot taak heeft verslag te doen van de financiële resultaten van handelingen waarbij hij betrokken is geweest en deze te certificeren (HvJ EG 19 februari 2002, zaaknr. C-309/99).

Om deze reden mochten advocaten hun beroep niet uitoefenen in een geïntegreerd samenwerkingsverband met accountants.

Het arrest WOUTERS geeft geenszins een rechtvaardiging van het totale verbod op het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten.

Het komt logisch voor dat de onafhankelijkheid in dat specifieke geval niet gewaarborgd kan worden indien een advocatenkantoor geïntegreerd samenwerkt met accountants. Er werd gesteld dat een advocaat zijn cliënt niet langer onafhankelijk en met inachtneming van een strikt beroepsgeheim kan adviseren en verdedigen, indien hij deel uitmaakt van een structuur die mede tot taak heeft verslag te doen van de financiële resultaten van handelingen waarbij hij betrokken is geweest, en deze te certificeren.

Integendeel is er geen enkel gevaar voor onafhankelijkheid noch onpartijdigheid als een boekhouder bestuursmandaten uitoefent in verzekeringskantoren zoals in casu.

Daar waar de onafhankelijkheid en onpartijdigheid in de zaak WOUTERS in dat specifieke geval niet kon bereikt worden met minder beperkende middelen, kan dit wel in huidige zaak.

Het BIBF kan zich bijgevolg niet beroepen op het arrest WOUTERS om een totaal verbod op te leggen voor boekhouders tot het uitoefenen van bestuursfuncties in vennootschappen met ambachtelijke of handelsactiviteiten tot doel.

Ook de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer oordeelde in haar besluit dd. 26.04.2013 dat het arrest geen pasklare analogie biedt gezien het arrest betrekking heeft op artikel 101 VWEU en de analyse voornamelijk op de specifieke vereiste van het beroepsgeheim inging (stuk A/1bis).

(ii) Hof van Cassatie: Orde Vlaamse Balies

41. Het Hof van Cassatie heeft in een arrest dd. 25.09.2003 geoordeeld dat de bepaling van de Orde van Vlaamse Balies inzake het verbod van beroepsmatige samenwerking tussen advocaten en niet-advocaten nietig was (stuk C/2).

Het Hof van Cassatie stelde vast dat het verbod op alle vormen van samenwerking betrekking had waardoor de economische vrijheid van alle Vlaamse advocaten beperkt werd en het dienstenverkeer en de handel tussen de lidstaten ongunstig beïnvloed werd zodat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt werd beperkt.

In haar arrest dd. 25.09.2003 verwijst het Hof van Cassatie naar het arrest WOUTERS van het Hof van Justitie en stelt dat rekening moet gehouden worden met de algehele context waarbinnen het betrokken besluit van de ondernemersvereniging is genomen of zijn werking ontplooit, meer in het bijzonder met de doelstellingen daarvan, welke in casu verband houden met de noodzaak om regels vast te stellen inzake organisatie, bekwaamheid, deontologie, toezicht en aansprakelijkheid, die aan de eindgebruikers van juridische diensten de nodige garantie van integriteit en ervaring bieden en een goede rechtsbedeling verzekeren. Daarnaast diende onderzocht te worden of de daaruit voortvloeiende beperkende gevolgen voor de mededinging inherent zijn aan de nagestreefde doeleinden.

Het Hof stelt dat vrije beroepsoefenaars door middel van zelfregulering bepaalde ethische regels mogen vastleggen indien deze regels evenredig blijven met het nagestreefde en door de nationale openbare overheid opgelegde doel.

Het Hof van Cassatie was van oordeel dat het voor de goede uitoefening van het beroep van advocaat van belang is dat de cliënt in volledige onafhankelijkheid en in zijn belang zou worden verdedigd en dat de advocaat in dat verband elk risico van belangenconflicten moet vermijden en een strikt beroepsgeheim in acht moet nemen. Deze deontologische verplichting kan tot gevolg hebben dat bepaalde vormen van samenwerking met bepaalde beroepsoefenaar niet verenigbaar zijn. **Het reglement van de Vlaamse Balies houdt evenwel een algemeen verbod in van een groeps- of samenwerkingsverband zonder enige nadere precisering van de beroepen met wie een samenwerking wordt verboden.**

Gelet uit het geheel van elementen volgt dat dit verbod een te vergaande beperking inhoudt van de mogelijke samenwerking tussen advocaten en andere personen dienen de artikel 2 en 3 van het Reglement van de Orde van Vlaamse Balies te worden vernietigd.

Het totale verbod op samenwerking met niet-advocaten, zonder acht te slaan op de specifieke kenmerken van andere beroepen, is een disproportioneel te vergaande maatregel. Volgens het Hof van Cassatie zijn minder ingrijpende restricties denkbaar die de doelstellingen van het reglement evenzeer kunnen realiseren.

Yves MONTAGNIE stelt dat een minder vergaande optie bijvoorbeeld het invoeren van zogenaamde "Chinese walls" zou kunnen inhouden, i.e. maatregelen die voorzien in een scheiding van activiteiten in een entiteit waarbinnen verschillende activiteiten worden uitgeoefend die kunnen leiden tot belangenconflicten, een verlies aan onafhankelijkheid of het doorbreken van een confidentialiteits- of geheimhoudingsplicht. De noodzaak aan zulke maatregelen zou dan kunnen variëren van geval tot geval. Zo zou een scheiding van activiteiten van een advocaat en een accountant niet nodig zijn wanneer laatstgenoemde in een bepaald dossier slechts optreedt als adviseur ter ondersteuning van het werk van de advocaat (Y. MONTAGNIE, *"Het reglement van de orde van Vlaamse balies inzake beroepsmatige samenwerking met niet-advocaten: een mededingsrechtelijke brug te ver"* in *R.W. 2003-2004*, blz. 961).

Y. MONTAGNIE besluit dat:

"Ofschoon een dergelijke schending onder bepaalde omstandigheden gerechtvaardigd kan zijn door de noodzaak, de goede werking en de naleving van deontologische verplichtingen door advocaten te verzekeren, zal een dergelijke rechtvaardiging voor minstens een aantal bepalingen van het RBS (lees Reglement inzake beroepsmatige samenwerking met niet-advocaten) in zijn huidige versie niet kunnen gelden. Een aantal van deze bepalingen gaat immers verder dan noodzakelijk is om voormelde doelstellingen te realiseren en voldoet dus niet aan het proportionaliteitsvereiste dat aan deze mogelijke rechtvaardigingsgrond wordt verbonden.

Aangezien het RBS zodoende niet-gerechtvaardigde schendingen van de Europese en de Belgische mededingingsregels inhoudt, zijn de met deze regelen strijdige bepalingen van rechtswege nietig.

...

Het RBS is duidelijk een mededingingsrechtelijke brug te ver. Het Hof van Cassatie laat echter de deur op een kier voor meer beperkte samenwerkingsverboden. Meer specifieke verboden kunnen nodig zijn om het respect voor de deontologische verplichtingen van de advocaat te vrijwaren. Dergelijke verboden zullen, de bewoordingen van het Hof indachtig, echter goed moeten worden onderbouwd en genuanceerd." (Y. MONTAGNIE, "Het reglement van de orde van vlaamse balies inzake beroepsmatige samenwerking met niet-advocaten: een mededingsrechtelijke brug te ver" in R.W. 2003-2004, blz. 970)

Er werd bovendien opgemerkt dat deze belemmering van handelsverkeer in andere lidstaten niet voorkomt. Andere landen zoals Nederland laten geïntegreerde en minder verregaande vormen van samenwerking tussen advocaten en niet-advocaten (met uitzondering van accountants) wel toe. In Duitsland zijn zelfs geïntegreerde samenwerkingsverbanden tussen advocaten en accountants toegelaten.

Er werd bijgevolg terecht geoordeeld dat deze beperking van het vrij verkeer van diensten niet kan worden gerechtvaardigd om dwingende redenen van algemeen belang gezien de artikel 2 en 3 van het Reglement verder gaan dan noodzakelijk voor de goede uitoefening van het beroep van advocaat. (Cass. 25 september 2003, AR. C.03.0139.N, *Arr. Cass.* 2003, afl. 9, 1749).

Deze rechtspraak kan naar analogie worden toegepast op huidige casus. Om te beoordelen of een beperking van multidisciplinaire activiteiten is toegestaan, dient een noodzakelijkheidstoets plaats te vinden, i.e. is de eis noodzakelijk om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen.

Er kan geen twijfel over bestaan dat het antwoord op deze vraag negatief dient beantwoord te worden.

Daar de onverenigbaarheidsregels opgenomen in het artikel 21 van de Plichtenleer verder gaan dan noodzakelijk voor de goede uitoefening van het beroep van boekhouder, minstens gezien het BIBF nalaat te verantwoorden waarom de verboden gerechtvaardigd zijn, dient het artikel 21 buiten beschouwing te worden gelaten.

(iii) Grondwettelijk Hof (Arbitragehof): Zaak TAMBUE

42. Ook het toenmalige Arbitragehof (op heden Grondwettelijk Hof) oordeelde in haar arrest TAMBUE dd. 30.04.1997 reeds dat balie-overheden geen restrictieve mededingingspraktijken mogen organiseren of bevorderen, zonder dat die beperkingen zouden worden verantwoord op grond van de noodzaak de onafhankelijkheid van de advocaten te waarborgen, de kwaliteit van

hun dienstverlening te verzekeren of hun deontologie in acht te nemen (Arbitragehof 30 april 1997, nr. 23/97, R.W. 1997-98, 636) (stuk C/3).

(iv) Hof van Justitie: Zaak Société fiduciaire nationale d'expertise comptable

43. De rechtspraak bij het Hof van Justitie van de Europese Unie aangaande de Dienstenrichtlijn is nog uiterst summier.

In haar eerste arrest welke betrekking heeft op de Dienstenrichtlijn (m.n. op artikel 24) dd. 05.04.2011 oordeelde het Hof van Justitie dat Frankrijk accountants niet mag verbieden op zoek te gaan naar klanten (HvJ EU, 5 april 2011, zaak C-119/09) (stuk C/4).

In Frankrijk bestaat een gedragscode voor accountants met daarin een algemeen en absoluut verbod op het actief werven van cliënten, zodat de accountant zich moet onthouden van ieder ongevraagd contact dat zou kunnen worden beschouwd als klantenwerving of als een concreet aanbod van commerciële diensten.

Het Hof heeft evenwel geoordeeld dat het Franse verbod in strijd is met de Dienstenrichtlijn.

Ingevolge dit arrest van het Hof van Justitie mogen lidstaten het actief werven van cliënteel door beoefenaars van gereguleerde beroepen dus niet volledig verbieden. Regels inzake de inhoud of de wijze van het actief werven van cliënteel, blijven wel mogelijk, voor zover zij tenminste nodig zijn om de onafhankelijkheid, de waardigheid en de integriteit van het gereguleerde beroep of het beroepsgeheim te verzekeren.

Dit arrest kan naar analogie worden toegepast op huidige casus. Een totaal verbod op het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten is in strijd met de Dienstenrichtlijn. Dat er regels inzake de inhoud of de wijze van het uitoefenen van multidisciplinaire activiteiten wordt opgelegd, voor zover deze nodig zijn voor onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het beroep is mogelijk, maar een totaal verbod is buiten proportioneel.

(3) Strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel

44. Het gelijkheidsbeginsel is een grondwettelijk recht en vloeit voort uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Het Grondwettelijk Hof heeft reeds in verschillende arresten het gelijkheidsbeginsel verrijkt:

De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling volgens bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld met betrekking tot het doel en de gevolgen van de overwogen maatregel; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel. (Arbitragehof nr. 10/93, 11 februari 1993, T.B.P. 1993, 700.)

Er mag dus enkel een verschillende behandeling tussen categorieën van personen ingesteld worden, voor zover ze berust op een objectief criterium en ze op redelijke wijze gerechtvaardigd is. Voor de verantwoording van een verschillende behandeling moet dus worden aangetoond dat de maatregel een legitiem doel nastreeft, objectief, pertinent en noodzakelijk is, en, tot slot, evenredig is ten aanzien van het nagestreefde doel.

45. De deontologie verbiedt elke cumul van externe boekhouder met de activiteit van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent, vastgoedmakelaar (m.u.v. syndicus) en FSMA ingeschreven financiële dienstverlener. Dit cumulverbod is volkomen arbitrair en derhalve niet afdwingbaar vermits, louter exemplatief, andere beroeps categorieën, die activiteiten uitoefenen volkomen gelieerd aan dit van verzekeringsmakelaar, verzekeringsagent en/of vastgoedmakelaar, zoals verzekeringsconsulent, vastgoed-expert, ... niet geïndiceerd worden in het a priori onverenigbaar geachte cumulverbod. Dit onderscheid is niet gesteund op een objectief verantwoord onderscheid, gezien deze beroeps categorieën dezelfde soort werkzaamheden verrichten.

De aangepaste deontologie lijkt bijna geschreven om De Heer XXXX, na vrijgesproken te zijn voor dezelfde feiten, opnieuw te viseren.

Het arbitrair onderscheid, die niet op een redelijke wijze te rechtvaardigen is, vormt dat ook een onaanvaardbare discriminatie en is derhalve in strijd met het gelijkheidsbeginsel van artikel 10 en 11 van de Grondwet. Artikel 21 van het reglement van de Plichtenleer dient dan ook buiten beschouwing gelaten te worden, door toepassing van art. 159 GW.

(4) Strijdigheid met de vrijheid van ondernemen

46. De vrijheid van handel en nijverheid en het uitoefenen van de beroepsactiviteit wordt sinds decreet D'Allarde wettelijk gewaarborgd. Inmiddels is het gewaarborgd in het Wetboek Economisch Recht. Artikel 3 Wetboek Economisch Recht stelt:

Art. II.3. Iedereen is vrij om enige economische activiteit naar keuze uit te oefenen.

Het is een algemeen aanvaard principe, dat de opgelegde beperkingen van de economische vrijheid doel gebonden en evenredig moeten zijn met te verwezenlijken wettige doeleinden (cfr. o.m. R.v.St., nr 104.328, dd. 05.03.2002; Arbitragehof nr 29/96, dd. 15 mei 1996; R.v.St., nr 47.486, dd. 18 mei 1994; R.v.St., nr 43.742, dd. 07.07.1993).

47. In verschillende arresten heeft de Raad van State zich moeten buigen over verschillende beperkingen op deze vrijheid.

Ook in casu kan men deze rechtspraak toepassen.

(i) RvST nr. 47.486, 18 mei 1994

[...] houders van dergelijke aangelegenheden kunnen zich inzake sluitingsuur beroepen op art. 7 Decr. 2-17 maart 1791 tot invoering van een verplichte avondsluiting in de handel, de ambachten en de diensten, waarbij niet alleen een vrijheid van vestiging, maar ook de vrijheid van uitoefening en uitbating van de beroepsactiviteit wordt erkend; deze laatste vrijheid impliceert met name de mogelijkheid om de handelsactiviteit uit te oefenen met middelen en volgens methoden naar eigen keuze.

[...] Alhoewel een preventieve politie maatregel nuttig en doeltreffend is, moet hij ook zijn aangepast aan de ernst van de verstoring van de openbare orde die hij wil verhelpen en wel in die zin dat er evenredigheid moet zijn tussen, enerzijds, de beperking die door een administratieve politie maatregel wordt opgelegd aan de uitoefening van een vrijheid, in dit geval de vrijheid van handel en nijverheid, en, anderzijds, de ordeverstoring die behoort te worden voorkomen.

Een gemeentelijk reglement waarbij aan alle etablissementen die toegankelijk zijn voor het publiek en waar gegiste dranken worden getapt, algemeen en blijvend wordt verboden open te

zijn tussen één en vier uur 's morgens, tenzij speciaal daartoe te zijn gemachtigd door de burgemeester, **onderwerpt de vrijheid van handel en nijverheid aan beperkingen die geenszins in verhouding staan tot de noodzaak tot handhaving van de openbare orde** en kan derhalve geen rechtsgrond vinden in art. 135 van de Nieuwe Gemeentewet.

(ii) RvST nr. 43.795, 12 juli 1993

De vrijheid van handel en nijverheid wordt op onwettige wijze aangetast door een algemeen verbod voor de uitbaters om hun handelsactiviteit 's nachts uit te oefenen, behoudens met een bijzondere toelating, inzonderheid wanneer het gaat om een werkzaamheid die door haar aard eerder 's nachts wordt uitgeoefend.

[...] Aldus is het verbod de regel en is de toelating de uitzondering. Al is een preventieve politiemaatregel nuttig en doeltreffend, toch moet hij aangepast zijn aan de ernst van de verstoring van de openbare orde die hij wil verhelpen en wel dusdanig dat er evenredigheid is tussen enerzijds de beperking van de uitoefening van een vrijheid, in voorliggend geval de vrijheid van handel en nijverheid, door een administratieve politiemaatregel en anderzijds de stoornis die moet worden vermeden. De wet laat de politie-overheid niet toe elke vrijheid op dit gebied op te heffen en slechts enkele gunsten over te houden, die kunnen worden herroepen ad nutum, terwijl het administratieve dossier bovendien geen gewag maakt van uitzonderlijke omstandigheden die een voorafgaande algemene verbodsmaatregel zouden verantwoorden. Het litigieuze artikel van de algemene politieverordening, dat voorziet in beperkingen van de vrijheid van handel en nijverheid die niet in verhouding zijn met de noodzaak tot handhaving van de openbare orde, moet onwettig worden verklaard in toepassing van art. 119, lid 2 Nieuwe Gemeentewet en art. 107 G.W.

Uit voorgaande rechtspraak vloeit voort dat een algemeen verbod, waarbij een machtiging gevraagd moet worden om te mogen afwijken van het verbod, onevenredig is en in strijd met de vrijheid van handel en nijverheid. In casu is er tevens sprake van een algemeen verbod en voor bepaalde beroepscategorieën geen enkele mogelijkheid tot afwijking. Het reglement van Plichtenleer is bijgevolg klaarblijkelijk strijdig met de vrijheid van ondernemen en moet buiten toepassing verklaard worden.

(5) Subsidiar: Prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie

48. Indien Uw kamer twijfelt omtrent de hierboven weergegeven argumentatie in verband met de strijdigheid van artikel 21 van de Plichtenleer met artikel 49 VWEU en de Dienstenrichtlijn, verzoekt conluant Uw kamer om het Europees Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen.

49. Conform artikel 19, 3 VWEU is het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd bij wijze van prejudiciële beslissing een uitspraak te doen over de uitlegging van de Verdragen en over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, de organen of de instanties van de Unie.

50. Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten, kan deze instantie, indien zij een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het wijzen van haar vonnis, het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen.

Het Hof van Justitie omschrijft een rechtelijke instantie als "een orgaan dat door de overheid is opgericht om als permanente instantie door de wet in het algemeen omschreven geschillen te beslechten met inachtneming van overeenkomstige regels als die geldende voor de gebruikelijke rechtspleging in een procesvoering op tegenspraak, voor zover dit orgaan fungeert als de voor deze geschillen bevoegde rechter en verplicht is naar recht te oordelen" (H.v.J. 30.06.1966, Vaassen-Goebbels t. Bestuur van het beambtenfonds voor het mijnbedrijf, zaak 61/65, *Jur.* 1966, 275; K. LENAERTS en D. ARTS, *Europees Procesrecht*, Maklu, Antwerpen, 1995, blz. 20-21).

De Uitvoerende kamer voldoet aan deze voorwaarden en bezit tevens de vereiste onafhankelijkheid, wat zij zelf stelt in haar uitspraak dd. 24.05.2012 inzake het wrakingsverzoek (stuk A/5):

"De leden van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer zetelen in persoonlijke naam en niet in de hoedanigheid van erkend boekhouder BIBF en zijn dus bij de uitoefening van deze functie niet onderworpen aan het reglement van plichtenleer. Zij beschikken, als lid van de Uitvoerende Kamer, dan ook, conform artikel 151 van de grondwet, over alle onafhankelijkheid om hun rechtsprekende bevoegdheid uit te oefenen en dit met inbegrip van de mogelijkheid om besluiten buiten toepassing te verklaren wanneer zij niet in overeenstemming zouden zijn met wetten, zoals ook voorzien is in artikel 159 van de Grondwet."

Er kan geen twijfel bestaan over het gegeven dat Uw kamer een rechterlijke instantie is gelet ze voldoet aan de hier boven vermelde eigenschappen.

Zo oordeelde het Europees Hof van Justitie in een gelijkaardig geval dat de Nederlandse Commissie van Beroep Huisartsgeneeskunde in overeenstemming is met die criteria als "rechterlijke instantie" aangemerkt, ofschoon zij deel uitmaakt van een beroepsorganisatie en geen rechterlijke instantie naar Nederlands recht is. (H.v.J. 6 oktober 1981, Broekmeulen t. Huisarts Registratie Commissie, zaak 246/80, *Jur.* 1981, 2327, 11)(stuk C/5).

De Commissie van Beroep was te beschouwen als permanente instantie, belast met de kennisneming van de geschillen waarvan het huishoudelijk reglement een algemene omschrijving geeft. Voorts dient de Commissie van Beroep regels in acht te nemen, overeenkomstig aan die welke gelden voor procedures op tegenspraak.

Ook een Kamer van Beroep inzake Scholen werd een rechterlijke instantie geacht (stuk C/6). Ook de voorzitter van koophandel te Hasselt stelde vragen omtrent de erkenning van diploma's inzake het BIV (stuk C/7).

51. Uw Kamer beschikt om dezelfde reden over de mogelijkheid tot het stellen van een prejudiciële vraag. Meer zelfs, de afwezigheid van elke mogelijkheid tot prejudiciële vraagstelling door Uw Kamer – net zoals door de Commissie van Beroep en hoger vermelde zaak- zou een bedreiging vormen voor het "nuttig effect van het gemeenschapsrecht" (H.v.J. 6 oktober 1981, Broekmeulen t. Huisarts Registratie Commissie, zaak 246/80, *Jur.* 1981, 2328, 16-17)(stuk C/5).

De rechtsleer en rechtspraak van het Hof van Justitie tonen aan dat het Hof openstaat om in het vroegst mogelijke stadium een prejudiciële vraagstelling van de instanties toe te laten. (K. LENAERTS en D. ARTS, Europees Procesrecht, Maklu, Antwerpen, 1995, blz. 20-21; H.v.J. 16 juli 1992, Asociacion Espanola de Banca Privada e.a., zaak C-67/91, *Jur.* 1992, I-4809).

Bovendien is een nationale rechterlijke instantie enkel bevoegd zich voor een prejudiciële beslissing tot het Hof te wenden, indien bij hen een geding aanhangig is in het kader waarvan zij een beslissing moeten geven waarbij met het prejudiciële arrest rekening kan worden gehouden. Het prejudiciële arrest moet daadwerkelijk bestemd zijn om een bijdrage te vormen tot de beslissing die de verwijzende rechter zal treffen (H.v.J. 21 april 1988, Pardini t. Ministero del commercio con l'estero e.a., zaak 338/85, *Jur.* 1988, 2075).

Er kan geen twijfel over bestaan dat met een prejudicieel arrest rekening zal dienen te worden gehouden.

52. Hoger werd aangetoond dat K.B. 30.09.2009 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 15 februari 2005 betreffende de uitoefening van het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouder-fiscalist in het kader van een rechtspersoon, toelaat dat een niet-erkend boekhouder

onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder kan zijn van een rechtspersoon die erkend is door het BIBF (stuk B/12).

Thans is het mogelijk als "uitbreiding":

- Aandeelhouderschap: Derden niet-beroepsbeoefenaars mogen "minderheidsaandeelhouder" zijn in een door het BIBF erkende vennootschap;
- Bestuur: Derden niet-beroepsbeoefenaars mogen bestuurder worden in een door het BIBF erkende vennootschap mits de meerderheid van het bestuur in handen blijft van door het BIBF erkende personen en zij geen zodanige inmenging hebben dat de onafhankelijkheid van de erkende boekhouder in het gedrang komt;
- Middelenvennootschap: de oprichting en beheer van een middelenvennootschap met een ander gereguleerd intellectueel beroep (zonder dit beroep uit te oefenen of ereloonnota's te innen).

Hieruit volgt noodzakelijkerwijze dat onmogelijk a priori misbruiken en vermoedens van misbruiken kunnen worden uitgesloten, vermits derde-zaakvoerders niet-boekhouders evident kennis kunnen nemen / hebben van alle activiteiten (met inbegrip van de boekhoudkundige stukken van cliëntèle) van de erkende boekhoudvennootschap.

Ook de onafhankelijkheid, onpartijdigheid en discretie moeten evident weliswaar verzekerd worden, maar door toetreding van derden in het kapitaal van de erkende vennootschap, is deze niet meer volledig verzekerd, en kan deze ook niet meer "a priori" volledig verzekerd worden (los van de vraag of dit wel ooit moest a priori verzekerd worden).

Waar derden, als vennoot en/of bestuurder, kunnen toetreden tot erkende boekhoudkantoren, stelt zich de vraag waarom een erkend boekhouder dan a priori verboden wordt toe te treden, als zaakvoerder en / of meerderheidsaandeelhouder tot commerciële vennootschappen.

Dergelijke interpretatie beperkt – trouwens compleet nodeloos en bevoordeligd handelaars t.o.v. boekhouders – het dagelijks functioneren en vestigen en het uitoefenen van arbeid.

Hetzelfde geldt voor het a priori, absoluut en ongenueanceerd verbod voor het cumuleren van de activiteit van erkend boekhouder met de activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is.

Welk gerechtvaardigd en proportioneel argument is er om op voorhand, a priori, onmiddellijk en blindelings te stellen dat iemand die boekhoudkundige activiteiten verricht voor derden ook geen activiteit van bv. vastgoedmakelaar, of verzekeringsmakelaar kan uitoefenen. Dat misbruiken moeten worden tegengegaan spreekt voor zich. Veronderstellen dat het tegelijk uitoefenen van die twee beroepsbezigheden zeker en noodzakelijk leidt tot misbruiken, is evident een brug te ver en niet overeenstemming met het gemeenschapsrecht.

Bij concrete toetsing kan enkel gesteld worden dat de doorgevoerde "uitbreidingen" en "afwijkingen" op het fundamenteel cumulverbod van beroep van boekhouder met dat van een handelsactiviteit, onvoldoende zijn en voor bepaalde activiteiten zelfs onmogelijk, zodat er nog steeds sprake is van een ernstige niet gerechtvaardigde inbreuk op het beginsel van de vrijheid van vestiging, zoals opgevat in art. 49 VWEU!

53. Om deze reden verzoekt conculant Uw Kamer aan het Europees Hof van Justitie een prejudiciële vraag te willen stellen in toepassing van art. 19 VWEU (*zie om vraagstelling in het arrest van het Hof van Justitie dd. 22.12.2010 (C-118/09)(stuk C/8)*).

Deze vragen kunnen verwoord worden als volgt:

"Is artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders zoals bekrachtigd bij koninklijk besluit van 22 oktober 2013 volgens het welk het uitoefenen van het beroep van boekhouder BIBF a priori en absoluut onverenigbaar is met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, verenigbaar met artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG?"

En ook:

"Is artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders zoals bekrachtigd bij koninklijk besluit van 22 oktober 2013 volgens het welk het uitoefenen van het beroep van boekhouder BIBF a priori en absoluut onverenigbaar is met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, verenigbaar met artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG, terwijl, ingevolge het K.B. dd. 30.09.2009, het omgekeerde wel mogelijk is, met name een niet-erkend boekhouder onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder kan zijn in een rechtspersoon erkend door het BIBF."

Of ook:

"Verzetten de artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/1239 EEG zich er tegen dat het beroep van boekhouder BIBF absoluut en a priori onverenigbaar wordt gesteld met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is."

En ook

"Verzetten de artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/1239 EEG zich er tegen dat het beroep van boekhouder BIBF absoluut en a priori onverenigbaar wordt gesteld met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, terwijl het omgekeerde wel mogelijk is ingevolge het K.B. dd. 30.09.2009, waarbij een niet-erkend boekhouder onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder kan zijn in een rechtspersoon erkend door het BIBF."

e) Geen inbreuk – overal te lande treft men cumul aan!

54. Het cumuleren van het beroep van boekhouder en verzekeringsmakelaar/bankkantoor is een wijd verspreid fenomeen in België (en buitenland).

Het is niet aanvaardbaar personen te vervolgen die officieel "2" mandaten hebben binnen onderscheiden vennootschappen en personen gerust te laten die feitelijk vanuit hetzelfde kantoor en op dezelfde feitelijke locatie (zelfs zonder scheidingsdeuren in open ruimte – landscape offices) boekhoudactiviteiten en andere verwante functies als verzekeringsmakelaar, vastgoedmakelaar, aanbieden.

Daar waar talrijke boekhoudkantoren vermengd zijn met verzekeringskantoren en/of vastgoedmakelaarskantoor en/of bankfilialen/agentschappen en boekhouders functies vertegenwoordigen in verzekeringskantoren of andere dienstverlenende bedrijven, blijkt dat enkel concludant wordt vervolgd.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden (cfr. kaft D), die in een halfuur op het internet zo worden gevonden:

- ###

De meesten melden dan nog dat "1" contactpersoon is voor alles (verzekering, verkoop, en boekhouding), bv. ### (stuk D/9).

Het is dan ook weinig ernstig dat concludant alhier als enige, tenzij de rechtskundig assessor tegenbewijzen voorlegt, verantwoording moet afleggen en vervolgd wordt waar er honderden inbreuken zouden zijn.

55. In Nederland kan het uitoefenen van activiteiten als verzekeraar en boekhouders bovendien ook probleemloos. Zo staat het bedrijf ## in voor de begeleiding en het verlenen van advies op het gebied van boekhouding en verzekeringen (stuk D/7).

56. Het voorgaande toont aan dat het geenszins ongebruikelijk is om openbaar het verlenen van verzekeringsdiensten als boekhoudkundige diensten uit te oefenen.

Daar waar websites, reclamefolders, uithangborden duidelijk maken dat dit de algemene gangbare praktijk is, wordt concludant als enige hiervoor vervolgd.

Evenwel zal uw Kamer ook oordelen dat er evenwel de facto geen inbreuk is op enige deontologische bepaling zoals hoger gesteld.

f) In elk geval opschorting tot na afhandeling van de klacht bij het Europees Parlement en bij de Europese commissie.

57. Concludant heeft een gemotiveerde klacht neergelegd, zowel bij het Europees Parlement (stuk F/1) als bij de Europese Commissie (stuk F/2) zodat het past, teneinde tegenstrijdige beslissingen te vermijden, dat de afhandeling van de onderhavige vervolging ingesteld door de rechtskundig assessor wordt opgeschort totdat beide instanties na hun onderzoek hun uitspraak laten gelden.

Bij gebreke maakt concludant alle voorbehoud tot het stellen van een vergoeding tot schadevergoeding in geval een veroordeling zou tussenkomen die onverenigbaar is met hetgeen deze Europese instanties beslissen.

g) Besluit – geen inbreuk

58. Er kan in feite noch in rechte enige inbreuk weerhouden worden op de deontologie, minstens is de deontologie niet in overeenstemming met de Europese wetgeving (art 49 e.v. VWEU en Dienstenrichtlijn), en zal consequent uw beslissing onder meer aanwenden om opnieuw klacht neer te leggen lastens België.

Gelet het voorgaande dient evenwel besloten te worden dat artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer op grond van artikel 159 G.W. buiten toepassing dient verklaard te worden.

3. VOLKOMEN ONDERGESCHIKT - VERSCHOONBARE DWALING, VERZACHTIGENDE OMSTANDIGHEDEN

59. Er kan consequent geen verwijt worden gemaakt wanneer de Europese instanties zelf stellen dat de Belgische Wetgeving en deontologie te stringent en dus onwettelijk is en consequent om deze reden is vrijgesproken door de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer in haar uitspraak dd. 26.04.2013, minstens is er sprake van verschoonbare dwaling, reden op zich die volstaat om consequent te ontslaan van elke rechtsvervolging, minstens geen straf af te leggen in elk geval de lichtste straf.

60. Middels aanvraag tot inschrijving van een rechtspersoon dd. 25.09.2006 (stuk A/3) heeft consequent duidelijk vermeld dat hij mandaten had in diverse andere vennootschappen, als daar zijn XXXX XXXX,

Er werd enkel een bezwaar geuit inzake de aanwezigheid van XX

Nadat XX de BVBA XXXX verliet, werd BVBA XXXX XXXX per 10.04.2008 (stuk A/4).

Indien met kennis van de diverse mandaten in hoofde van XXXX XXXX BVBA XXXX XXXX wordt erkend, is er sprake van verschoonbare dwaling, minstens van verzachtende omstandigheden.

B. GEEN INBREUK OP ARTIKEL 4 VAN HET REGLEMENT VAN PLICHTENLEER

1. OMSCHRIJVING VAN DE INBREUK

61. Het artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer stelt:

"De boekhouder BIBF moet zijn beroep uitoefenen met de vereiste bekwaamheid, eerlijkheid en waardigheid.

Hij dient over de nodige onafhankelijkheid te beschikken, die de uitoefening van een vrij beroep kenmerkt, om zijn beroep uit te oefenen volgens de voorschriften van de plichtenleer.

Hij dient eveneens te waken over de onafhankelijkheid, de onpartijdigheid en de wils- en beoordelingsvrijheid van zijn medewerkers en de personen waarop hij een beroep doet."

Volgens de rechtskundig assessor zou consequent – als bestuurder van NV XXXX en als bestuurder van X - een inbreuk gepleegd hebben op voormeld artikel 4 door niet, conform het K.B. van 15 februari 2005 betreffende de uitoefening van het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouderfiscalist – voor de rechtspersoon X waarin NV XXXX vennoot is, een aanvraag tot erkenning te hebben ingediend, wat evenwel noodzakelijk is vermits het KBO van X het leveren van boekhoudkundige activiteiten verricht voor derden omvat.

62. De rechtskundig assessor laat na te verwijzen naar een specifiek artikel uit het K.B. van 15 februari 2005 dat wordt miskend, waaromtrent sommatie en voorbehoud tot repliek.

2. GEEN INBREUK WEGENS HET NIET LEVEREN VAN BOEKHOUDKUNDIGE DIENSTEN

63. De rechtskundige assessor verwijst in zijn stukken naar een uittreksel van het KBO waaruit zou moeten blijken dat conluant de titel van boekhouder gebruikte voor de CVBA X, zonder daarvoor een aanvraag tot erkenning ingediend te hebben.

CVBA X levert op geen enkele manier diensten van boekhoudkundige aard en heeft dit ook nooit gedaan.

Het is geenszins omdat het KBO tientallen diensten weergeeft, dat deze ook daadwerkelijk allemaal worden uitgeoefend.

Zolang de diensten niet worden uitgeoefend, kan het BIBF niet voorhouden dat conluant zijn beroep niet uitoefent met de vereiste bekwaamheid, eerlijkheid en waardigheid.

Slechts als conluant deze diensten in de praktijk zou uitoefenen, zou hem een inbreuk of tekortkoming op artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer kunnen verweten worden.

Zo een andere inbreuk wordt verweten, maakt conluant voorbehoud dienaangaande schriftelijke repliek te voeren.

De rechtskundig assessor laat tot op heden na ook maar een begin van bewijs voor te leggen dat conluant diensten van boekhoudkundige aard levert.

Integendeel, uit het maatschappelijk doel blijkt dat CVBA X zich niet inlaat met het uitvoeren van boekhoudkundige activiteiten (stuk E/2).

Uit het voorgaande blijkt op afdoende wijze dat voormelde rechtspersoon op geen enkel ogenblik boekhoudkundige activiteiten uitvoerde noch rechtmatig mogen uitvoeren.

Gelet de afwezigheid van dergelijke boekhoudkundige activiteiten kan niet geoordeeld worden dat conluant zijn beroep niet uitoefent met de vereiste bekwaamheid, eerlijkheid en waardigheid, dan wel dat hem kan verweten worden na te laten voormelde aanvraag te richten.

Bijgevolg beging conluant op geen enkel ogenblik een inbreuk op artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer.

3. GEEN INBREUK WEGENS HET NIET GEBRUIKEN VAN DE TITEL VAN BOEKHOUDER OF BOEKHOUDER-FISCALIST

64. Artikel 3 van het K.B. van 15 februari 2005 stelt dat een rechtspersoon de titel van boekhouder of boekhouder-fiscalist niet mag gebruiken in de omschrijving van haar doel wanneer zij deze titel niet gekregen heeft van het Instituut.

65. Voor de volledigheid wenst conluant op te merken dat hem zelfs zonder aanpassing van het KBO geen inbreuk kan verweten worden op artikel 3 K.B. 15.02.2005, gelet nimmer **de titel** van boekhouder of boekhouder-fiscalist werd opgenomen in de maatschappelijke benaming, de omschrijving van haar doel of haar reclame van de betrokken vennootschappen.

In de omschrijving van het maatschappelijk doel van CVBA X gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad dd. 30.07.2013, is er bovendien geen sprake van enige boekhoudkundige activiteit.

Men gebruikt dus op geen enkele manier de titel van boekhouder of boekhouder-fiscalist **in haar maatschappelijk doel, maatschappelijke benaming of haar reclame**. Per materiële vergissing is deze activiteit opgenomen in het KBO, doch dit is niet de omschrijving van haar maatschappelijk doel.

Een beperking moet trouwens restrictief en in het voordeel van de betichte worden geïnterpreteerd.

Gelet het voorgaande heeft concluant geen inbreuk begaan op het artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer.

4. GEEN INBREUK WEGENS AANPASSING

66. Per materiële vergissing is bij de activiteiten in het KBO van de XXX een boekhoudkundige activiteit opgenomen, doch de vennootschap heeft nooit een boekhoudkundige activiteit uitgeoefend. De activiteiten in het KBO zijn inmiddels aangepast en de boekhoudkundige activiteit is geschrapt (stuk E/1).

Er is dus geen sprake van een inbreuk op artikel 4 Plichtenleer gezien er reeds een materiële correctie werd doorgevoerd.

C. UITERST SUBSIDIAR

67. In het ondergeschikte geval, indien U zou oordelen dat concluant één of meer inbreuken heeft begaan op het Reglement van Plichtenleer, zoals goedgekeurd door het K.B. dd. 23.12.1997, quod non, verzoekt concluant hem voor elke bewezen inbreuk een aparte maatregel op te leggen.

De vermeende inbreuken zijn geenszins samenhangend zodat zij – indien bewezen- elk een aparte maatregel vergen.

Concluant bemerkt dat zij wordt vervolgd zonder dat er ooit enige klacht van enige klant of ex-klant lastens haar werd geformuleerd! In de gegeven omstandigheden, dienen verzachtende omstandigheden in acht te worden genomen

OM DEZE EN ALLE ANDERE REDENEN, BEHAGE HET,

Te oordelen voor recht dat

A) Wat betreft tenlastelegging I:

De behandeling op te schorten, op grond van één of meerdere van de hoger vermelde gronden, dan wel een prejudiciële vraag te stellen, in elk geval de vordering ontoelaatbaar, onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren, in voorkomend geval na artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer buiten toepassing te verklaren.

Als prejudiciële vraag kan gesteld worden:

"Is artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders zoals bekrachtigd bij koninklijk besluit van 22 oktober 2013 volgens het welk het uitoefenen van het beroep van boekhouder BIBF a priori en absoluut onverenigbaar is met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, verenigbaar met artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG?"

En ook:

"Is artikel 21 van het Reglement van Plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders zoals bekrachtigd bij koninklijk besluit van 22 oktober 2013 volgens het welk het uitoefenen van het beroep van boekhouder BIBF a priori en absoluut onverenigbaar is met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, verenigbaar met artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/123 EEG, terwijl, ingevolge het K.B. dd. 30.09.2009, het omgekeerde wel mogelijk is, met name een niet-erkend boekhouder onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder kan zijn in een rechtspersoon erkend door het BIBF."

Of ook:

"Verzetten de artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/1239 EEG zich er tegen dat het beroep van boekhouder BIBF absoluut en a priori onverenigbaar wordt gesteld met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is."

En ook

"Verzetten de artikelen 49 e.v. VWEU en de Dienstenrichtlijn 2006/1239 EEG zich er tegen dat het beroep van boekhouder BIBF absoluut en a priori onverenigbaar wordt gesteld met alle activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent, deze van vastgoedmakelaar uitgezonderd de syndicusactiviteit, en alle bancaire activiteiten en activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten (FSMA) vereist is, terwijl het omgekeerde wel mogelijk is ingevolge het K.B. dd. 30.09.2009, waarbij een niet-erkend boekhouder onder bepaalde modaliteiten, aandeelhouder en / of zaakvoerder kan zijn in een rechtspersoon erkend door het BIBF."

Dienvolgens conluant geen tuchtsanctie op te leggen.

In ondergeschikte orde maximaal een eenvoudige schuldigverklaring op te leggen.

B) Wat betreft tenlastelegging II:

Te zeggen voor recht dat conluant heeft geen inbreuk begaan op artikel 4 van het Reglement van Plichtenleer.

Dienvolgens conluant geen tuchtsanctie op te leggen.

In ondergeschikte orde maximaal een eenvoudige schuldigverklaring op te leggen.

Waarvan akte, onder alle voorbehoud

Origineel - Eensluidend afschrift

De raadsman,

Met eerbied,

Alexander VAN BRABANT

Brugge, 18 november 2014

BIJLAGE: Inventaris der stukken